

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU
„REJON ULICY GOŚCINNEJ” W POZNANIU

OPRACOWANIE:

ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

MGR INŻ. AGNIESZKA WIECZORKIEWICZ

WSPÓŁPRACA:

MGR KRYSZYNA BEREZOWSKA-APOLINARSKA - AKUSTYKA

BIEGŁY Z LISTY WOJEWODY WLKP. NR 0006

POZNAŃ, WRZESIEŃ 2018 R./GRUDZIEŃ 2018 R.*

* NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY WYNIKAJĄCE Z UWZGLĘDNIENIA UZYSKANYCH OPINII

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1. Informacje wstępne.....	3
1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	6
2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	6
2.2. Elementy dziedzictwa kulturowego	7
2.3. Rzeźba terenu	7
2.4. Budowa geologiczna i warunki gruntowe.....	7
2.5. Zasoby naturalne.....	8
2.6. Warunki wodne	8
2.7. Szata roślinna	8
2.8. Zwierzęta.....	9
2.9. Gleby.....	10
2.10. Klimat lokalny	11
2.11. Jakość powietrza atmosferycznego	12
2.12. Klimat akustyczny.....	15
2.13. Jakość wód	15
3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	18
4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	19
4.1. Cel opracowania projektu planu	19
4.2. Ustalenia projektu planu	19
4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	22
4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	23
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	24
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO ..	27
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	27
6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	29
6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne	31
6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	31
6.5. Oddziaływanie na ludzi	35
6.6. Oddziaływanie na krajobraz	37
6.7. Oddziaływanie na klimat akustyczny	39
6.8. Oddziaływanie na powietrze.....	41
6.9. Oddziaływanie na klimat	42
6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe.....	44
6.11. Oddziaływanie na dobra materialne	44
6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.....	44
6.13. Oddziaływanie transgraniczne	45
7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	45
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP. ..	46
9. WNIOSKI I STRESZCZENIE.....	46

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granice obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Geologia
3. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym w roku 2017
4. Dokumentacja fotograficzna obszaru opracowania
5. Projekt mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu – etap procedury planistycznej – wyłożenie do publicznego wglądu
6. Oświadczenie

1. WPROWADZENIE

1.1 Informacje wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu. Projekt planu sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XVII/191/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 29 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu.

Granica przedmiotowego projektu planu obejmuje tereny zlokalizowane w południowej części miasta Poznania, ograniczone ul. Gościnną (od północy), ul. Na Dołku (od północnego-wschodu) oraz ul. Popularna (od południa). Szczegółowy przebieg granic obszaru, dla którego sporządzono projekt mpzp, przedstawiono na załączniku graficznym do niniejszego opracowania (załącznik nr 1). Powierzchnia obszaru objętego sporządzeniem planu miejscowego wynosi ok. 12,11 ha.

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 51 ust. 1, organ opracowujący m.in. projekt planu zagospodarowania przestrzennego sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazują również zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zgodnie z którymi wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procesu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu – pismem WOO-III.411.543.2015.PW.1 z dnia 03.12.2015 r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu – pismem NS-52/3-246(1)/15 z dnia 18.11.2015 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wydz. Mat.-Przyr., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
- *Wśród zwierząt i roślin*, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002,
- Matuszkiewicz A., *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011,
- *Przyroda miasta Poznania*, Urząd Miasta Poznania Wydział Ochrony Środowiska, Poznań 2009,
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Lis J., Pasieczna A.; Warszawa 2005.

Materiały kartograficzne:

- mapa ewidencyjna w skali 1: 1000,
- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-131-C Swarzędz, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2001,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-131-C Swarzędz, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2004,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – główny użytkowy poziom wodonośny, ark. Swarzędz (472), wersja cyfrowa,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika, ark. Swarzędz (472), wersja cyfrowa
- szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 472 – Swarzędz N-33-131-C, Państwowy Instytut Geologiczny, 1994,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 799, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405, tekst jednolity z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1945, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2018 r., poz. 142, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2187, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2018 r., poz. 992, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminie* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1289, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. *w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187),
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. *w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny,

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀ (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 03.11.2015 r., poz. 6241),
- Rozporządzenie Nr 39/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4, poz. 61 z dnia 31 stycznia 2008 r.) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01.2013 r., poz. 508) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr LIV/723/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Wschodni klin zieleni C” w Poznaniu,
- Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017,
- Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE).

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu, MPU 2018,
- uchwała Nr XVII/191/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 29 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, przyjęte uchwałą Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2017, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2018,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2017 /wg badań PIG/, www.poznan.wios.gov.pl,
- Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2016, poznan.wios.gov.pl,
- Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50000, arkusz Swarzędz (472), Cincio Z., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1996,
- Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Swarzędz (472), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 1997,
- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania., Moczko A., Wieczorkiewicz A., Zomerska J., Berezowska-Apolinarska K. (współpraca w zakresie akustyki), MPU, Poznań, 2012,
- Dobroń A., Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Wschodni klin zieleni C” w Poznaniu, Leszno, maj 2008 r., adplan Biuro Projektowo-Usługowe,

- Kaczmarek M., Kaczmarek J., Pędziwiatr K., Jakubowska A., Antkowiak M., Konieczna P, Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania – narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej, Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2013.

Inne źródła:

- wizja terenowa (sierpień 2018 r.),
- dokumentacja fotograficzna (MPU, wrzesień 2017 r.),
- www.poznan.pios.gov.pl,
- www.gdos.gov.pl,
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ,
- epsh.pgi.gov.pl
- baza.pgi.gov.pl,
- geoserwis.gdos.gov.pl,
- geoportal.gov.pl,
- geoportal.pgi.gov.pl.

Informacje uzyskane z powyższych materiałów źródłowych oraz informacje zebrane podczas przeprowadzonej wizji terenowej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na podstawie pozyskanych informacji określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego, a także wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu. Należy jednak zaznaczyć, że przeprowadzenie wizji terenowej w ograniczonym przedziale czasowym, nie pozwoliło na przeprowadzenie inwentaryzacji w sposób wyczerpujący, umożliwiającą zidentyfikowanie wszystkich gatunków występujących w granicach obszaru opracowania.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu obejmuje tereny położone w południowej części miasta (w obrębie Sławie), o łącznej powierzchni wynoszącej ok. 12,14 ha. Granicami projektu mpzp objęto tereny ograniczone ul. Gościnną (od północy), ul. Na Dołku (od północnego-wschodu) oraz ul. Popularną (od zachodu).

W dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów objętych granicami projektu mpzp można wyróżnić dwa obszary charakteryzujące się odmiennym sposobem zagospodarowania terenów. Na terenach zlokalizowanych w części wschodniej (w sąsiedztwie ul. Na Dołku), funkcjonuje zrealizowana w ostatnich latach zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolno stojąca oraz bliźniacza. Centralna i zachodnia część obszaru projektu mpzp obejmuje natomiast tereny użytkowane rolniczo (pola uprawne), którym towarzyszy nieliczna roślinność wysoka, porastająca tereny przylegające do przepływającego południkowo rowu melioracyjnego.

Obsługę komunikacyjną terenów zapewnia ul. Gościnną (w granicach obszaru projektu mpzp pozostaje jedynie fragment pasa drogowego), ul. Na Dołku (poza granicami projektu mpzp), ul. Popularna (poza granicami projektu mpzp), a także szereg dróg wewnętrznych, wyznaczonych dla obsługi funkcjonującej tu zabudowy (drogi o nawierzchni gruntowej). Sieci infrastruktury technicznej reprezentowane są na omawianym obszarze przede wszystkim przez napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia (przebiegające przez centralną i zachodnią

część obszaru projektu planu). Część terenów posiada także dostęp do sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej.

Analizowany obszar sąsiaduje przede wszystkim z terenami użytkowymi rolniczo, którym miejscami towarzyszy nieliczna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Spławia. W dalszej odległości od omawianego obszaru zlokalizowane są cenne przyrodniczo tereny współtworzące tereny wschodniego klina zieleni (w dolinie Michałówki).

2.2. Elementy dziedzictwa kulturowego

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu nie stwierdzono występowania budynków zabytkowych, podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. W granicach przedmiotowego obszaru – w części północno-zachodniej, zlokalizowane jest natomiast udokumentowane stanowisko archeologiczne o dużej wartości poznawczej AZP 53-28/58 stan.78 – osadnictwo neolityczne kultura pucharów lejkowatych (zgodnie z informacjami przekazanymi przez Miejskiego Konserwatora Zabytków). W granicach przedmiotowego obszaru zlokalizowane jest także stanowisko archeologiczne o dużej wartości poznawczej AZP 54-28/147.

2.3. Rzeźba terenu

Obszar opracowania, wg podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne, położony jest w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5)¹, w zasięgu mezoregionu Równina Wrzesińska (315.56). Rzędne terenu w obrębie przedmiotowego obszaru wahają się w granicach od 71-78 m n.p.m. Najwyższymi rzędnymi charakteryzują się tereny położone w części północno-zachodniej (77-78 m n.p.m.), natomiast najniższe rzędne notowane są na terenach zlokalizowanych w rejonie granicy południowo-wschodniej (71-72 m n.p.m.).

2.4. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie geologicznej (obejmującej swym zasięgiem obszar projektu planu)², budowa utworów czwartorzędowych występujących na przedmiotowym obszarze jest dość zróżnicowana. W części wschodniej (częściowo również centralnej) występują mułki, piaski i ropy zastoiskowe (miejscami rzeczne), tworzące warstwę o miąższości od 8,5 do 11,0 m. Na dość niewielkim obszarze w północnej części omawianego obszaru występują gliny zwałowe, jak również zalegające na nich piaski i żwiry wodnolodowcowe poziomu sandrowego starszego. Piaski i żwiry wodnolodowcowe poziomu sandrowego starszego występują także w obrębie zachodniej części obszaru opracowania. Miąższość tych utworów waha się w granicach 0,5-3,0 m (lokalnie osiągając miąższość 6-7 m). Większość ze wspomnianych utworów charakteryzuje się bardzo dobrą wodoprzepuszczalnością (nie dotyczy to glin zwałowych).

Zgodnie z posiadanymi informacjami, utwory trzeciorzędowe reprezentowane są przez plioceniczne ropy i mułki (miejscami piaski) oraz występujące pod nimi mioceńskie piaski, mułki, ropy i węgiel organiczny.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Atlasie geologiczno-inżynierskim, w którym dokonano oceny warunków geologiczno-inżynierskich na terenie Poznania³, na głębokości 1 m p.p.t. występują przede wszystkim osady rzeczne tarasów nadzalewowych (piaski różnej granulacji i żwiry z przewarstwieniami mad). Lokalnie (w północnej części omawianego obszaru), na głębokości ok. 1 m p.p.t., występują osady deluwialne i osady deluwialne na ropy, pyłach, miejscami piaskach (piaski różnej granulacji z przewarstwieniami pyłów oraz piaski gliniaste, gliny, gliny piaszczyste i żwiry) oraz holoceniczne osady organiczne i osady den dolinnych i starorzeczy (namuły gytie, kreda jeziorna, pyły, torfy, miejscami z przewarstwieniami pyłów, piasków itd.). Osady rzeczne tarasów nadzalewowych dominują również na głębokości 2 m p.p.t. W części północnej na głębokości tej występują plejstoceniczne gliny zwałowe (gliny, piaski gliniaste z domieszką pyłów i piasków), które z kolei występują na całym analizowanym obszarze na głębokości ok. 4 m p.p.t.

¹ Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994

² szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 472 - Swarzędz N-33-131-C, Państwowy Instytut Geologiczny, 1994

³ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r.

Warunki budowlane w granicach obszaru objętego projektem mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu są zróżnicowane w niewielkim stopniu. Na przeważającej części analizowanego obszaru warunki budowlane określa się jako mało korzystne, z uwagi na występowanie gruntów słabonośnych lub nośnych przy jednoczesnym występowaniu wody podziemnej do głębokości 2 m p. p.t. Jedynie na terenach zlokalizowanych w części północno-zachodniej warunki budowlane określa się jako korzystne (występowanie gruntów nośnych przy jednoczesnym występowaniu wód podziemnych poniżej 2 m p.p.t.).

2.5. Zasoby naturalne

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu położony jest poza zasięgiem udokumentowanych zasobów złóż naturalnych⁴. Analizowany obszar położony jest natomiast w zasięgu granic dwóch głównych zbiorników wód podziemnych, a mianowicie udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska oraz udokumentowanego GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno.

2.6. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

W stosunkowo bliskiej odległości od granic obszaru opracowania (ok. 120 m) przepływa niewielki ciek wodny – Rów Dworski (będący dopływem Michałówki). Przez tereny analizowanego obszaru przepływa natomiast rów melioracyjny, któremu towarzyszy pas zieleni wysokiej (drzewa i krzewy).

Obszar projektu planu położony jest w zasięgu zlewni jednolitej części wód Kopel do Głuszynki (kod PLRW600016185747), określonej w aktualizacji Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 jako naturalna część wód (NAT) o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Wody podziemne

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie hydrograficznej⁵, obszar objęty granicami projektu mpzp charakteryzuje występowaniem wód gruntowych na głębokości ok. 1 m p.p.t. (okresowo obserwuje się zjawisko stagnowania wód na powierzchni). Jedynie na terenach zlokalizowanych w części zachodniej głębokość występowania wód gruntowych osiągać może ok. 2 m p.p.t.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie hydrogeologicznej⁶, tereny w granicach analizowanego obszaru zlokalizowane są w zasięgu jednostki hydrogeologicznej oznaczonej symbolem 6bQII/Tr, w obrębie której głównym użytkowym piętrzem wodonośnym jest czwartorzędowy poziom Wielkopolskiej Doliny Kopalnej. Miąższość osadów wodonośnych waha się w analizowanym przypadku od 10 do 20 m, natomiast strop poziomu wodonośnego występuje na głębokości ok. 15-50 m p.p.t. Zasilanie poziomu wodonośnego zachodzi na drodze infiltracji opadów oraz przesączania się wód z poziomu gruntowego. Należy podkreślić, że poziom ten charakteryzuje się niskim stopniem zagrożenia zanieczyszczeniem z uwagi na występowanie nadkładu ciągłego kompleksu glin morenowych oraz utworów piaszczysto-żwirowych dolin sandrowych.

Cały analizowany obszar znajduje się w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) – czwartorzędowego GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska oraz trzeciorzędowego GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno. Zgodnie z posiadanymi informacjami na obszarze projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu nie występują ujęcia wody oraz studnie, dla których wyznaczone zostały strefy ochrony.

2.7. Szata roślinna

Charakter szaty roślinnej w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu wynika przede wszystkim z dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania zlokalizowanych tu terenów. Na przedmiotowym obszarze dominują

⁴ baza.pgi.gov.pl

⁵ mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-131-C Swarzędz, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2001

⁶ mapa hydrogeologiczna w skali 1:50 000, ark. Swarzędz (472), wersja cyfrowa

powierzchnie użytkowane obecnie jako pola uprawne, którym w części wschodniej towarzyszą mniejsze obszarowo tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w obrębie których funkcjonują ogrody). Znacznie mniejsze powierzchnie obejmują tereny nieużytkowane, porośnięte spontanicznie pojawiającą się roślinnością (niezabudowane działki w części wschodniej, miedze, pobocza dróg, pas terenów sąsiadujący z rowem melioracyjnym).

Jak wspomniano powyżej, jednym z elementów lokalnej szaty roślinnej jest roślinność występująca na terenach użytkowanych rolniczo, reprezentowana przede wszystkim przez monokultury roślin uprawnych, jak również towarzyszącą im roślinność segetalną, reprezentowaną przez gatunki takie jak rumian polny (*Anthemis arvensis*), chaber bławatek (*Centaurea cyanus*), czy też wyka (*Vicia*).

Lokalna flora reprezentowana jest również przez roślinność porastającą tereny dotąd niezagospodarowane (niezainwestowane działki w sąsiedztwie istniejącej zabudowy), jak również pobocza, skraje dróg oraz miedze. Na terenach tych występuje przede wszystkim roślinność niska, reprezentowana przez gatunki roślin typowych dla zbiorowisk ruderalnych, charakteryzujących się stosunkowo niewielkimi wymaganiami siedliskowymi oraz odpornością na niekorzystne czynniki środowiskowe. Spotkać można tu gatunki takie jak: bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*) i polna (*A. campestris*), cykoria podróżnik (*Cichorium intybus*), maruna bezwonna (*Matricaria maritima*), przymiotno kanadyjskie (*Erigeron canadensis*), szarłat szorstki (*Amaranthus retrofractus*), mniszek pospolity (*Taraxacum officinale*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), koniczyna biała (*Trifolium repens*) i łąkowa (*T. pratense*), komosa biała (*Chenopodium album*), babka pospolita (*Plantago major*) i lancetowata (*P. lanceolata*). Wśród występujących tu pospolicie traw wspomnieć można natomiast wiechlinę roczną (*Poa annua*) i łąkową (*Poa pratensis*), kupkówkę pospolitą (*Dactylis glomerata*), stokłosę (*Bromus*) oraz perz właściwy (*Elymus repens*).

Istotny element lokalnej szaty roślinnej stanowi także zieleń urządzona, wprowadzana na tereny przydomowych ogrodów (towarzyszących zabudowie zlokalizowanej we wschodniej części omawianego obszaru). Roślinność reprezentowana jest przede wszystkim przez skupiska zieleni urządzonej, zrealizowane w postaci różnorodnych kompozycji roślinnych, nasadzanych w celu podniesienia wartości estetycznej powierzchni sąsiadujących z zabudową. Poszczególne tereny charakteryzują się natomiast dość dużym zróżnicowaniem w zakresie udziału zieleni wysokiej, powierzchni porośniętych roślinnością trawiastą, obecnością bylin ozdobnych oraz roślin jednorocznych, jak również różnorodnością zastosowanych gatunków i odmian. W obrębie przydomowych ogrodów spotkać można m.in. ozdobne odmiany świerków – np. świerki srebrne (*Picea pungens*), ozdobne odmiany jodły (*Abies*), a także szereg niezwykle popularnych odmian żywotników (*Thuja*) i jałowców (*Juniperus*). W obrębie poszczególnych posesji spotkać można także jarzębiny (*Sorbus acuparia*), ozdobne odmiany śliw (*Prunus* sp.), wierzby (*Salix*), brzozy brodawkowate (*Betula pendula*), czy robinie akacjowe (*Robinia pseudoacacia*). Wśród nasadzanych na tych terenach krzewów ozdobnych wspomnieć można chociażby lilaki (*Syringa vulgaris*), derenie (*Cornus*), płozące odmiany jałowców (*Juniperus horizontalis*), róże (*Rosa*), berberysy (*Berberis*), różaneczniki (*Rhododendron*), tawuły (*Spiraea*) oraz szereg innych, pospolicie nasadzanych krzewów kwitnących. W przypadku większości ogrodów założonych w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, licznie reprezentowane są również liczne odmiany ozdobnych bylin oraz roślin jednorocznych. Znaczne powierzchnie zajmują także przydomowe trawniki.

Szaty roślinną w granicach obszaru opracowania uzupełnia roślinność związana z obecnością rowu melioracyjnego, rozcinającego funkcjonujące tu tereny pól uprawnych. W obrębie samego rowu występuje roślinność związana silnie z występowaniem wód, natomiast brzegi rowu porośnięte są przez niekiedy znacznych rozmiarów drzewa i krzewy, tworzące śródpolny pas zieleni. Poza rosnącymi tu pojedynczymi wierzbami (*Salix* sp.) i topolami (*Populus* sp.) oraz krzewami bzu czarnego (*Sambucus nigra*), spotkać można tu zajmujące miejscami znaczne powierzchnie skupiska trzciny pospolitej (*Phragmites australis*), pokrzywy zwyczajnej (*Urtica dioica*) oraz nawłoci kanadyjskiej (*Solidago canadensis*), będącej gatunkiem inwazyjnym.

2.8. Zwierzęta

Dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania analizowanego obszaru (przewaga terenów użytkowanych rolniczo) spowodował, iż lokalna fauna nie charakteryzuje się wyjątkową różnorodnością gatunkową. Występują tu przede wszystkim gatunki zwierząt pospolicie spotykane na obszarach użytkowanych rolniczo oraz związane z siedliskami, które uległy antropogenicznym przekształceniom (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, funkcjonującej we wschodniej

części omawianego obszaru). Czynnikiem wpływającym na okresowe zwiększenie różnorodności gatunkowej jest natomiast sąsiedztwo terenów cennych przyrodniczo (tereny użytku ekologicznego „Darzybór” oraz pozostałe tereny dawnego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Michałówka”), stanowiących miejsce występowania gatunków rzadkich, spotykanych jedynie w najmniej przekształconych częściach miasta. Lokalną bioróżnorodność wzbogacają również gatunki zamieszkujące powierzchnie zlokalizowane w sąsiedztwie rowu melioracyjnego, któremu towarzyszy pas zieleni śródpolnej.

Większość terenów znajdujących się w granicach analizowanego obszaru stanowią obecnie monokultury upraw rolnych, będące miejscem występowania i żerowania zwierząt o stosunkowo małych wymaganiach siedliskowych. Występują tu przede wszystkim różne gatunki pospolitych bezkręgowców, charakteryzujących się niewielkimi rozmiarami. Większe bogactwo występowania przedstawicieli fauny – szczególnie owadów (*Insecta*) czy mięczaków (*Molusca*) – związane jest z obecnością terenów przydomowych ogrodów, pasa śródpolnej zieleni wysokiej wzdłuż rowu melioracyjnego, jak również powierzchni porośniętych przez kwitnące rośliny zielne. Ze względu na ograniczony czas przeprowadzania wizji terenowej, jak również brak szczegółowych informacji w dostępnej literaturze, nie dokonano szczegółowego rozpoznania występujących tu bezkręgowców, niemniej, można wspomnieć o występujących tu przedstawicielach chrząszczy (*Coleoptera*), muchówek (*Diptera*), błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*) oraz prostoskrzydłych (*Orthoptera*). Obecność roślinności kwitnącej sprzyja również występowaniu na tych terenach przedstawicieli pospolitych gatunków motyli (*Lepidoptera*). Wśród gatunków mięczaków, jakie mogą pojawiać się w obrębie poszczególnych terenów wspomnieć można natomiast ślimaka winniczka (*Helix pomatia*), ślimaka ogrodowego (*Capaea hortensis*) czy też ślimaka zaroślowego (*Arianta arbustorum*).

Obecność wspomnianej wcześniej zieleni, a przede wszystkim występowanie licznych przedstawicieli bezkręgowców, sprzyja występowaniu na omawianym obszarze pospolitych gatunków ptaków. Wśród pojawiających się tu ptaków wspomnieć można widywane na terenie całego miasta szpaki (*Strunus vulgaris*), kosy (*Turdus merula*), sikory (*Parus*), wróble (*Passer domesticus*) oraz sroki (*Pica pica*). Z uwagi na obecność terenów użytkowanych rolniczo spotkać tu można również skowronka (*Alauda arvensis*), trznadla (*Emberiza citrinella*) oraz pliszki (*Motacilla*). Część ze wspomnianych gatunków może załatywać na obszar opracowania ze zlokalizowanych w dalszym sąsiedztwie terenów cennych przyrodniczo, obejmujących tereny dawnego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Michałówka” oraz tereny użytku ekologicznego „Darzybór”. Okresowo na tereny te mogą załatywać również ptaki drapieżne – myszółw (*Buteo buteo*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*) oraz pustułka (*Falco tinnunculus*).

W granicach analizowanego obszaru, z uwagi na obecność przepływającego przez obszar opracowania rowu melioracyjnego, możliwe jest także występowanie przedstawicieli rodzimych gatunków płazów (*Amphibia*). Ich obecności nie potwierdzono jednak w sposób jednoznaczny zarówno podczas przeprowadzonej wizji terenowej, jak i w wyniku analizy dostępnej literatury w tym zakresie. Przypuszczać można, iż okresowo na obszarze projektu mpzp może występować najbardziej pospolity przedstawiciel rodzimych gadów – jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*).

Wśród występujących na analizowanym terenie przedstawicieli fauny wymienić należy również kilka gatunków mniejszych ssaków tj.: kret (*Talpa europaea*), jeż (*Erinaceus europaeus*) i mysz polna (*Apodemus agrarius*). Na obszarze tym mogą pojawiać się również ssaki migrujące z terenów o większych walorach przyrodniczych (dolina Michałówki, lasy Darzyboru), przemieszczające się w poszukiwaniu pożywienia. Stosunkowo często spotkać można tu sarny (*Capreolus capreolus*), dziki (*Sus scrofa*) oraz lisy (*Vulpes vulpes*).

2.9. Gleby

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie glebowo-rolniczej, na analizowanym obszarze występują gleby o zróżnicowanej charakterystyce. W części zachodniej występują gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne, wykształcone na piaskach słabogliniastych zalegających na piaskach luźnych, zaliczane do kompleksu żytniego (żytnio-ziemniaczanego) słabego. Na przewarżającej części obszaru opracowania występują czarne ziemie właściwe wykształcone na piaskach gliniastych lekkich przekrywających gliny lekkie (piaszczysto-gliniaste), zaliczane – zgodnie z kompleksami rolniczej przydatności gleb – do kompleksu żytniego bardzo dobrego (pszenno-żytniego). Najmniejszy udział mają tereny w obrębie których występują czarne ziemie właściwe zaliczane do kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego (wykształcone na piaskach gliniastych lekkich zalegających na glinach lekkich) oraz gleby murszowo-

mineralne i mineralne (w obrębie użytków zielonych średnich). Pod względem przynależności gleb do poszczególnych klas bonitacyjnych, na analizowanym obszarze przeważają gleby klasy IIIb, którym w mniejszym stopniu towarzyszą gleby klasy IVa.

Zgodnie z posiadanymi informacjami, w przypadku dużej części terenów gleby charakteryzują się odczynem alkalicznym o pH mieszczącym w przedziale 7,4-9,3⁷, natomiast w części centralnej występują gleby o odczynie obojętnym o pH mieszczącym się w przedziale 6,7-7,4. W obrębie części terenów (w rejonie południowo-wschodniej granicy) stwierdzono występowanie anomalii geochemicznych w glebach w zakresie stężenia baru (Ba > 101 mg/kg).

Gleby na obszarze opracowania można także zróżnicować z uwagi na stopień ich przekształcenia. Na terenach położonych w części wschodniej występują gleby antropogenicznie przekształcone, typowe dla terenów zabudowanych. Naturalne gleby nie spełniają wymogów technicznych, jakie są wymagane przy realizacji poszczególnych inwestycji (zabudowa, tereny komunikacyjne), w związku z czym, w celu uzyskania odpowiednich właściwości gruntu, dokonuje się przemieszczenia dużych mas ziemnych, utwardzenia oraz wzbogacenia podłoża o materiały mineralne takie jak: piasek, żwir, cement i inne. Na stopień przekształcenia gleb wpływa także umieszczanie pod powierzchnią gruntu fundamentów oraz innych elementów konstrukcyjnych budynków. Działania te, na skutek znacznego uszczelnienia powierzchni ziemi, zagęszczenia i przemieszania poszczególnych warstw profilu glebowego, a także zaburzenia naturalnej wymiany gazowej i przepływu kapilarnego wody, prowadzą w konsekwencji do utraty naturalnych właściwości fizycznych, chemicznych oraz biologicznych gleb.

W zasięgu granic przedmiotowego obszaru występują również gleby antropogenicznie przekształcone na skutek rolniczego użytkowania znacznej części terenów. Ze względu na dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania, we wspomnianych rejonach obserwuje się zmiany typowe dla gleb występujących na obszarach użytkowanych rolniczo. Obejmują one przede wszystkim przemieszanie wierzchnich warstw gleby (m.in. na skutek przeprowadzania zabiegów agrotechnicznych), a także zmiany we właściwościach chemicznych gleb, wynikające ze stosowania nawozów sztucznych, czy też środków ochrony roślin. Skala zmian właściwości gleb, wynikająca z ich rolniczego użytkowania, jest jednak stosunkowo niewielka (szczególnie w przypadku stosowania kodeksu dobrej praktyki rolniczej).

2.10. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego. Warunki klimatyczne w Poznaniu odzwierciedlają wartości elementów klimatu uzyskane z pomiarów prowadzonych na stacji IMGW Poznań-Ławica. Elementy klimatu na wyżej wspomnianej stacji, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Elementy klimatu w rejonie Poznań - Ławica (wg IMGW w Poznaniu)

OKRES	MIESIĄC												ROK
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ŚREDNIA MIESIĘCZNA TEMPERATURA POWIETRZA (°C)													
Rok 2010	-6,5	-1,0	3,6	8,8	11,5	17,4	22,1	18,7	12,5	6,5	4,7	-5,6	7,7
WIELOLECIE 1971-2000	-1,2	-0,5	3,2	7,7	13,5	16,4	18,3	17,7	13,0	8,2	3,2	0,3	8,3
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WILGOTNOŚĆ WZGLĘDNA (%)													
Rok 2010	85	85	80	69	83	67	61	78	83	79	92	93	80
WIELOLECIE 1971-2000	86	85	78	72	69	72	72	74	80	84	87	88	79
ŚREDNIA MIESIĘCZNA PRĘDKOŚĆ WIATRU (M/S)													
Rok 2010	4,0	3,4	4,0	3,7	3,4	3,0	3,1	3,1	3,3	3,8	3,8	4,1	3,6
WIELOLECIE 1971-2000	3,9	3,8	4,0	3,7	3,3	3,3	3,2	2,8	3,0	3,3	3,8	3,9	3,5
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ OPADU ATMOSFERYCZNEGO (MM)													

⁷ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Józef Lis, Anna Pasiczna; Warszawa 2005

Rok 2010	28	18	42	27	111	17	81	153	74	8	100	58	692
WIELOLECIE 1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	56	44	35	33	39	508

Źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska; Poznań 2011;
<http://www.poznan.pios.gov.pl/glowna/index.php>

Średnia roczna suma opadów dla terenu Poznania należy do najniższych w kraju. Pomiar wielkości opadów atmosferycznych dla posterunku Poznań-Ławica wykazały, że średnia wartość opadu atmosferycznego z wielolecia (w okresie 1971-2000) wynosiła 508 mm. Natomiast roczna suma opadów atmosferycznych, stanowiąca 136% normy, wynosiła 692 mm w roku 2010.

Rozkład temperatur, podobnie jak ilości opadów, ma charakter roczny. Najcieplejszym miesiącem roku 2010 był lipiec – średnia miesięczna temperatura w Poznaniu wyniosła 22,1°C, z kolei najniższe temperatury odnotowano w styczniu, kiedy średnia miesięczna temperatura wyniosła w Poznaniu -6,5°C. W skali roku średnia temperatura wynosi dla miasta Poznania 7,7°C.

Równie istotnymi czynnikami meteorologicznymi, wpływającymi na klimat miasta, a w szczególności na stężenia i rozkład przestrzenny zanieczyszczeń powietrza, jest kierunek oraz siła wiatru.

Dla obszaru Poznania stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, o dość niewielkiej sile – średnia roczna wartość wynosiła 3,6 m/s. Najwyższą średnią miesięczną prędkość wiatru zanotowano w Poznaniu w 2010 r. w grudniu – 4,1 m/s. Z kolei najniższa średnia miesięczna prędkość wiatru wystąpiła, podobnie jak w wieloleciu, w lecie, jednak w czerwcu (3,0 m/s), a nie w sierpniu.

Rozkład kierunków wiatru w Poznaniu w 2010 r. charakteryzuje, podobnie jak w wieloleciu 1971-2000, zdecydowana przewaga wiatrów z sektora zachodniego oraz mały udział wiatrów z kierunków N i NE (15%). Co istotne, w sierpniu i wrześniu zwiększyła się liczba cisz, co może przyczynić się do pogorszenia sytuacji aerosanitarnej w regionie. Tego typu sytuacje, charakteryzujące się między innymi bardzo małymi prędkościami wiatru utrzymującymi się przez dłużej niż 48 godzin, wystąpiły w Poznaniu, poza styczniem, również pod koniec września i października.

Wilgotność względna powietrza na terenie Poznania zależna jest od pory roku. W 2010 r. na terenie Poznania nie wystąpiła susza hydrograficzna. Najwyższą wartość wilgotności osiąga w okresie zimowym, w tym najwyższą w 2010 r. zanotowano w grudniu (93%). Natomiast najniższe wartości występują w miesiącach letnich, takich jak czerwiec i lipiec, kiedy osiągnęła wartości 67% i 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

Omawiając specyfikę lokalnych warunków mikroklimatycznych należy zwrócić uwagę na dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w granicach przedmiotowego obszaru. Niewielkie zróżnicowanie w zakresie ukształtowania terenu, jak również przewaga terenów niezabudowanych (większość terenów to tereny użytkowane rolniczo) powoduje, że obszar ten charakteryzuje się korzystnymi warunkami przewietrzania oraz wysokim stopniem nasłonecznienia. Obecność pasa zieleni wysokiej, porastającej brzozi przepływającego przez centralną część analizowanego obszaru rowu, sprzyja natomiast lokalnej poprawie wilgotności powietrza oraz ograniczeniu prędkości wiatru.

2.11. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego terenów zlokalizowanych w granicach danego obszaru. Udział zanieczyszczeń napływających z terenów sąsiednich ma zazwyczaj znacznie mniejsze znaczenie w kształtowaniu lokalnej jakości powietrza atmosferycznego. Należy natomiast zauważyć, że sąsiedztwo obszaru objętego granicami projektu mpzp stanowią w znacznej mierze tereny użytkowane rolniczo, w obrębie których nie obserwuje się zjawiska generowania znacznych ilości zanieczyszczeń powietrza.

Mając na uwadze dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w zasięgu granic obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu, wśród najbardziej istotnych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza wskazać należy istniejącą zabudowę mieszkaniową jednorodziną. Funkcjonowanie indywidualnych systemów grzewczych w zabudowie mieszkaniowej, bazujących zwłaszcza na wysokoemisyjnych paliwach (węgiel), powoduje okresowe

pogorszenie jakości powietrza (głównie w okresie grzewczym). Tego rodzaju instalacje generują zanieczyszczenia gazowe i pyłowe, obejmujące m.in. tlenki siarki (głównie SO₂), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek węgla (CO₂) oraz pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM10). Ze względu na charakter istniejącej tu zabudowy, możliwe jest również funkcjonowanie popularnych kominków, wykorzystywanych jako instalacje umożliwiające dogrzanie pomieszczeń. Uwzględniając dotychczasowy udział terenów zabudowy można natomiast założyć, iż emisja zanieczyszczeń związana z funkcjonującymi tu instalacjami grzewczymi, nie stanowi zagrożenia dla dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza.

Wpływ funkcjonujących na analizowanym obszarze dróg⁸ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego jest niewielki – w granicach obszaru mpzp zlokalizowane są jedynie fragmenty dróg wewnętrznych, umożliwiających dojazd do zabudowy i pól (drogi o nawierzchni gruntowej). Niemniej, ruch kołowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych. Poziom emisji zanieczyszczeń zależy w głównej mierze od czynników takich jak natężenie ruchu kołowego, jak i jego specyfiki – stąd też zakłada się, iż w analizowanym przypadku ruch kołowy nie stanowi zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza atmosferycznego.

Zakłada się, że ilość zanieczyszczeń, generowanych w związku z funkcjonowaniem dróg (drogi gruntowe umożliwiające dojazd do istniejącej zabudowy oraz pól uprawnych) jest znikoma i nie powoduje istotnego wzrostu stężeń zanieczyszczeń komunikacyjnych⁹. W marginalnym stopniu na stan jakości powietrza atmosferycznego wpływa również emisja związana z rolniczym użytkowaniem terenów zlokalizowanych w granicach obszaru opracowania. Prowadzenie prac polowych związane jest zazwyczaj z koniecznością wykorzystania maszyn rolniczych napędzanych silnikami spalinowymi oraz występowaniem emisji pyłów na skutek unoszenia cząstek gleby w trakcie prowadzenia części zabiegów agrotechnicznych (np. głęboka orka) w okresach przesuszenia gleby. Skala tego zjawiska pozwala jednak założyć, że nie wpływa ono w sposób znaczący na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Na przedmiotowym obszarze nie stwierdzono natomiast lokalizacji punktowych emitorów zanieczyszczeń, których funkcjonowanie stanowiłoby zagrożenie dla dotrzymania standardów jakości powietrza. Tego rodzaju obiektów nie stwierdzono również w bezpośrednim sąsiedztwie granic omawianego obszaru.

Obecności źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, których funkcjonowanie miałyby znacząco niekorzystny wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego, nie stwierdzono również w bezpośrednim sąsiedztwie granic obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu. Analizowany obszar w znacznej mierze graniczy z terenami użytkowymi rolniczo, w sąsiedztwie których funkcjonuje dość nieliczna (jak na warunki miejskie) zabudowa mieszkaniowa (głównie jednorodzinna) oraz zapewniające właściwą obsługę komunikacyjną tej części miasta drogi. Z uwagi na powyższe zakłada się, iż emisja zanieczyszczeń związanych z funkcjonowaniem dróg i nielicznej zabudowy funkcjonującej poza granicami obszaru projektu mpzp, nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza atmosferycznego w jego granicach.

Na kształtowanie lokalnej jakości powietrza korzystnie wpływa natomiast specyfika dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania większości terenów. Znaczna powierzchnia terenów niezabudowanych (użytkowanych obecnie rolniczo) sprzyja utrzymaniu korzystnych warunków przewietrzania tych terenów, co z kolei wpływa korzystnie na kształtowanie lokalnych warunków aerosanitarnych.

Na potrzeby określenia lokalnej jakości powietrza atmosferycznego w obszarze analizowanego projektu mpzp wykorzystano informacje publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu – informacje, zawarte w Rocznej ocenie jakości powietrza atmosferycznego w województwie wielkopolskim za rok 2017. W celu analizy jakości powietrza atmosferycznego wykorzystano wyniki pomiarów wykonywanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu – w celu opracowania rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref¹⁰, wyznaczonych w oparciu o ustawę *Prawo ochrony środowiska*. Obszar objęty

⁸ będących liniowym źródłem emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych

⁹ w tym przede wszystkim emitowanych na skutek spalania paliw w silnikach spalinowych pojazdów tlenków siarki, tlenków azotu, dwutlenku węgla oraz pyłów o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pyłu PM10)

¹⁰ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2017, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2018

granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska (podobnie jak obszar całego miasta).

Wykonana przez WIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2017 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu B(a)P, ozonu (O₃), ołowiu (Pb), arsenu (As), niklu (Ni) i kadmu (Cd). Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2017 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY STREFY DLA POSZCZEGÓLNYCH SUBSTANCJI											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2017, WIOŚ, Poznań, kwiecień 2018 r., <http://www.poznan.wios.gov.pl>

Stężenia NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, As, Cd, Ni, Pb, O₃, ocenianych pod kątem ochrony zdrowia ludzi za 2017 r., nie przekraczały poziomów dopuszczalnych, w związku z tym aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy A. W strefie tej nie stwierdzono również przekroczeń dopuszczalnego poziomu dla pyłu PM_{2,5} w związku z tym całą strefę zaliczono do klasy A.

Ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM₁₀ (dla stężeń 24-godzinnych) strefa aglomeracja poznańska w 2017 r. (podobnie jak w latach ubiegłych) zaliczona została do klasy C. Na terenie miasta Poznania nie zanotowano natomiast na żadnym ze stanowisk pomiarowych przekroczeń stężeń średnich rocznych dla pyłu PM₁₀.

W przypadku stężeń benzo(a)pirenu, na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano stężenia przekraczające poziom docelowy. Na podstawie wykonanych pomiarów, wszystkie strefy, w tym strefę aglomeracja poznańska, zaliczono do klasy C.

Ze względu na występowanie na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W latach ubiegłych, ze względu na występowanie w zasięgu granic strefy aglomeracja poznańska przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu, opracowano programy naprawcze, wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza – Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań¹¹, Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim¹² oraz Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim¹³. Dokumenty te utraciły swoją moc na skutek wejścia w życie zapisów uchwały nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego¹⁴ w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀”. Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, m.in. zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy, stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej (towarzyszącej zabudowie), czy też tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów.

Należy jednocześnie podkreślić, że podjęcie działań mających na celu ograniczenie emisji benzo(a)pirenu do poziomów umożliwiających dotrzymanie obowiązujących standardów, jest

¹¹ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r.

¹² Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r., (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 508)

¹³ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r., (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 509)

¹⁴ z dnia 26 października 2015 roku

szczególnie ważne w kontekście dużej szkodliwości benzo(a)pirenu dla zdrowia ludzkiego (duża toksyczność przewlekła), a także roślinności, gleb i wody.

2.12. Klimat akustyczny

Obszar projektu planu „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu obejmuje tereny położone w południowo-wschodniej części miasta, w obrębie Sławia. Granicami opracowania objęto tereny położone po południowej stronie ul. Gościnniej i ul. Na Dołku, które jednocześnie zapewniają obsługę komunikacyjną analizowanym terenom w obszarze opracowania. Jezdnie obu tych ulic nie znalazły się jednak w granicach opracowania (poza wąskim fragmentem pasa drogowego ul. Gościnniej). W obszarze projektu planu znajdują się obecnie głównie tereny użytkowane rolniczo – w części zachodniej, poniżej ul. Gościnniej. W części wschodniej, poniżej ul. Na Dołku – zlokalizowana jest częściowo nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, z wytyczoną drogą wewnętrzną. Analizowany obszar projektu planu obejmuje również fragment płynącego południkowo ciek, w rolniczej części obszaru, poniżej ul. Gościnniej, któremu towarzyszy zieleń – drzewa i krzewy, tworzące pasy zieleni wokół niego.

Analizowany obszar sąsiaduje przede wszystkim z terenami użytkowymi rolniczo, którym towarzyszy nieliczna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Sławia. W odległości od ok. 240 m do ok. 400 m od północnej granicy obszaru projektu planu zlokalizowana jest ul. Szczepankowo, a w odległości od ok. 560 m do ok. 660 m od południowej granicy – miejski odcinek Autostrady Wolności (A2).

W związku z obecnym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów w granicach analizowanego obszaru, zlokalizowane w granicach projektu planu tereny użytkowane rolniczo oraz zieleń rosnąca wzdłuż ciek nie wymagają ochrony akustycznej w środowisku. Ochrony takiej wymagają natomiast tereny nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – położone we wschodniej części obszaru opracowania, poniżej ul. Na Dołku, na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*¹⁵ oraz rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*¹⁶.

Na podstawie obowiązującego rozporządzenia jw. (które znacząco osłabiło wcześniejsze wymagania w tym zakresie dla hałasu komunikacyjnego – samochodowego, kolejowego czy tramwajowego, na podstawie poprzedniego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*¹⁷, obowiązującego do października 2012 r.), w przypadku oddziaływania hałasu komunikacyjnego samochodowego na istniejące w granicach opracowania tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, maksymalne dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą: dla wskaźników równoważnego poziomu hałasu, mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby – $L_{Aeq,D/N}^* = 61/56$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dnia oraz 8 godzinom pory nocy, a dla wskaźników długookresowego średniego poziomu takiego hałasu, mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem – $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (w porze dzieńno-wieczorno-nocnej) oraz wszystkim porom nocy.

Na podstawie aktualnych wyników badań hałasu, prowadzonych w 2017 r. – przedstawionych w dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*¹⁸, która zawiera informacje m.in. o zasięgach oddziaływania hałasu komunikacyjnego samochodowego, a także o zasięgach oddziaływania pozostałych źródeł hałasu komunikacyjnego (hałasu kolejowego, tramwajowego czy lotniczego), jak również zasięgach oddziaływania źródeł hałasu przemysłowego, można było określić aktualne zagrożenie warunków akustycznych w środowisku, na obszarze objętym granicami przedmiotowego projektu planu. Wschodnia, zabudowana część obszaru opracowania znajduje się częściowo w zasięgu oddziaływania hałasu samochodowego z autostrady A2 – w zasadzie tylko w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, co ilustruje załącznik nr 3 niniejszej prognozy.

¹⁵ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 799, tekst jednolity z późn. zm.)

¹⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., poz. 826) – akt archiwalny

¹⁸ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

Na podstawie dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*¹⁹, hałas samochodowy od autostrady A2 – wzdłuż południowej granicy analizowanego obszaru projektu planu, na wysokości obserwatora ok. 4 m nad poziomem terenu (zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji²⁰) – kształtuje się na poziomie wartości do ok. $L_{DWN} = 57$ dB w porze dzieńno-wieczornonocnej oraz ok. $L_N = 50$ dB w porze nocnej. Oznacza to, że hałas od autostrady A2 nie tylko nie przekracza wartości dopuszczalnych w środowisku dla istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ($L_{DWN}^* = 64$ dB oraz $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w porze dzieńno-wieczornonocnej oraz w porze nocnej), ale także kształtuje znacznie poniżej wymaganych wartości (o ok. $\Delta L_{DWN} = 7$ dB oraz $\Delta L_N = 9$ dB), gwarantując bardzo korzystne warunki akustyczne w środowisku.

Oddziaływanie hałasu od ul. Szczepankowo jest znikome dla obszaru opracowania, i ma wpływ jedynie na zabudowę zlokalizowaną bezpośrednio wzdłuż tej ulicy.

Ponadto, na podstawie aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²¹, pozostałe rodzaje hałasów komunikacyjnych (kolejowy, tramwajowy, a także lotniczy – z lotniska Poznań – Ławica oraz lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny) także nie wpływają na warunki akustyczne w analizowanym obszarze opracowania.

Analizowany obszar projektu planu znajduje się również poza zasięgiem oddziaływania hałasu przemysłowego oraz oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

Podsumowując należy stwierdzić, że obecne warunki akustyczne w środowisku – w granicach przedmiotowego obszaru projektu planu – są bardzo korzystne dla przebywania ludzi.

2.13. Jakość wód

Wody powierzchniowe

Nie uzyskano natomiast szczegółowych informacji, wskazujących na aktualny stan jakości wód przepływających przez analizowany obszar (fragment rowu melioracyjnego). Z uwagi na powyższe, dla oceny jakości wód powierzchniowych występujących w granicach analizowanego obszaru wykorzystano informacje określające stan jakości wód w zasięgu zlewni jednolitej części wód Kopel do Głuszynki (kod PLRW600016185747), będącej naturalną częścią wód (NAT) o złym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobrego stanu ekologicznego i chemicznego)²².

Zgodnie z informacjami publikowanymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, wody Kopli w punkcie pomiarowo-kontrolnym KOPEL - SZCZYTNIKI sklasyfikowane zostały w roku 2016 jako wody klasy II ze względu na klasę elementów biologicznych, a pod względem klasy elementów fizykochemicznych ich stan określony został jako poniżej dobrego. Z uwagi na klasę elementów hydromorfologicznych stan wspomnianej JCW określono jako stan poniżej bardzo dobrego. Poniżej przedstawiono uproszczoną tabelę, określającą szczegółowe wyniki badań wód Kopli prowadzonych w punkcie pomiarowo-kontrolnym Kopel – Szczytniki.

¹⁹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

²⁰ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340)

²¹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

²² zgodnie z ustaleniami aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021

Tabela 3. Wyniki badań w punkcie pomiarowo-kontrolnym KOPEL – SZCZYTNIKI w roku 2016 (źródło: Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2016, www.poznan.wios.gov.pl)

Lp	Wskaźnik jakości wody	Jednostka miary	Średnia roczna	Klasa wskaźnika jakości wód
Elementy biologiczne				
1.	Fitobentos (IO)	indeks	obliczony indeks 0,44	II
Elementy hydromorfologiczne				
2.	Elementy hydromorfologiczne	-	obliczony indeks 1,92	stan poniżej bardzo dobrego
Elementy fizykochemiczne				
3.	Temperatura wody	°C	14	I
4.	Tlen rozpuszczony	mgO ₂ /l	10,3	I
5.	BZT ₅	mgO ₂ /l	4,6	stan poniżej dobrego
6.	Ogólny węgiel organiczny	mgC/l	10	I
7.	Przewodność w 20°C	μS/cm	1158	stan poniżej dobrego
8.	Substancje rozpuszczone	mg/l	430	II
9.	Twardość ogólna	mgCaCO ₃ /l	378	stan poniżej dobrego
10.	Odczyn	pH	7,6-8,4	stan poniżej dobrego
11.	Azot amonowy	mgNaNH ₄ /l	0,481	II
12.	Azot Kjeldahla	mgN/l	2,5	stan poniżej dobrego
13.	Azot azotanowy	mgN _{NO3} /l	8,4	stan poniżej dobrego
14.	Azot azotynowy	mgN _{NO2} /l	0,13	stan poniżej dobrego
15.	Azot ogólny	mgN/l	11,1	stan poniżej dobrego
16.	Fosfor fosforanowy (V)	mgP-PO ₄ /l	0,533	stan poniżej dobrego
17.	Fosfor ogólny	mgP/l	0,61	stan poniżej dobrego

Wody podziemne

W celu przeanalizowania jakości wód podziemnych (na potrzeby niniejszego opracowania) posłużono się również wynikami oceny jakości wód podziemnych prowadzonej dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z podziałem na 172 JCWPd obszar całego miasta zlokalizowany jest w zasięgu granic JCWPd nr 60. Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na analizowanym terenie, dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto m.in. dane zebrane w roku 2017 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego.

W roku 2017 jakość wód podziemnych na terenie powiatu poznańskiego badana była w 8 punktach pomiarowych²³. W punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Kalwy (nr 1278), Buk (nr 1279) oraz Pobiedziska (nr 2547), stwierdzono obecność wód III klasy (klasa końcowa dla wartości średnich). W miejscowościach Dakowy Suche (nr 1282), Kamionki (nr 2563) oraz Gruszczyń (nr 2564) stwierdzono wody II klasy²⁴, natomiast najgorszą jakość wód podziemnych (IV klasa²⁵) stwierdzono w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w miejscowości Pecna (nr 1495).

Zgodnie z informacjami prezentowanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, stan chemiczny wód JCWPd nr 62 (oceniany w latach 2011-2015) określony został jako dobry, podobnie jak stan ilościowy (oceniany w roku 2010 i 2012)²⁶.

Analizując jakość wód podziemnych podkreślić należy znaczenie wpływu charakterystyki utworów izolujących poziomy wodonośne, szczególnie w odniesieniu do kształtowania jakości wód głównych poziomów użytkowych. W przypadku analizowanego obszaru, głównym użytkowym poziomem wodonośnym jest czwartorzędowy poziom Wielkopolskiej Doliny Kopalnej, charakteryzujący się na przedmiotowym obszarze niskim stopniem zagrożenia zanieczyszczeniem – z uwagi na występowanie nadkładu ciągłego kompleksu glin morenowych oraz utworów piaszczysto-żwirowych dolin sandrowych.

²³Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2017 /wg badań PIG/, www.poznan.wios.gov.pl

²⁴klasa końcowa dla wartości średnich

²⁵jw.

²⁶mjwp.gios.gov.pl

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Tereny położone w zasięgu granic obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnnej” w Poznaniu zlokalizowane są poza granicami obszarów podlegających ochronie prawnej. Obszarami podlegającymi ochronie prawnej, położonymi w najbliższej odległości od granic obszaru projektu mpzp są tereny Fortu II i Fortu IIa, współtworzące włączony do sieci Natura 2000 Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005 (położone w odległości ponad 5 km od północno-zachodniej granicy obszaru projektu mpzp). W mniejszej odległości od granic obszaru projektu mpzp (około 950 m od wschodniej granicy) przebiegają natomiast granice użytku ekologicznego „Darzybór”, powołanego²⁷ w celu ochrony dobrze zachowanych fragmentów borów mieszanych oraz roślinności łąkowej.

Na przedmiotowym obszarze nie występują pozostałe obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów prawa, np. lasy, obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji itd. Omawiany obszar nie jest położony również w zasięgu granic obszaru ograniczonego użytkowania lub obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi. Biorąc powyższe pod uwagę, nie stwierdzono występowania ograniczeń w realizacji założeń projektu mpzp, wynikających z występowania na omawianym obszarze obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

Na omawianym obszarze sporadycznie mogą pojawiać się gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową, w tym przede wszystkim gatunki chronionych ptaków. W związku z powyższym, w trakcie realizacji wszelkich inwestycji, również tych stanowiących realizację ustaleń planu miejscowego, należy respektować zakazy i ograniczenia, ustanowione w przepisach odrębnych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, w tym w ustawie *o ochronie przyrody* oraz rozporządzeniu *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*²⁸.

W granicach projektu mpzp nie stwierdzono występowania istotnych problemów ochrony środowiska, wynikających z braku dostępu do sieci infrastruktury technicznej (w tym w szczególności sieci kanalizacji sanitarnej). Pomimo, iż dostęp do sieci infrastruktury technicznej posiadają obecnie głównie tereny zlokalizowane w części wschodniej, sytuacja ta nie stanowi jakiegokolwiek zagrożenia dla utrzymania jakości poszczególnych komponentów środowiska (pozostała część analizowanego obszaru obejmuje niezabudowane tereny użytkowane rolniczo).

Z analizy oddziaływań hałasu w środowisku, omówionych w rozdz. 2.12 niniejszej prognozy – na podstawie dokumentacji aktualnej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²⁹, można stwierdzić że na obszar opracowania nie oddziałują obecnie źródła hałasu komunikacyjnego – hałasu samochodowego z autostrady A2 oraz ul. Szczepankowo, a także hałasu kolejowego, tramwajowego czy hałasu lotniczego z lotniska Poznań – Ławica oraz lotniska wojskowego w Poznaniu – Krzesinach. Obszar projektu planu znajduje się również poza zasięgiem oddziaływania hałasu przemysłowego oraz oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu. Stąd można stwierdzić, że obecne warunki akustyczne w środowisku – w granicach przedmiotowego obszaru projektu planu – są bardzo korzystne dla przebywania ludzi.

Wśród istotnych problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą obszaru całego miasta – a tym samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – wskazać należy natomiast problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM₁₀ oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Stąd też konieczne jest podejmowanie szeregu działań – w tym działań planistycznych – mających na celu ograniczenie lub też wyeliminowanie źródeł ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w tym zakresie. Cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, zostały wskazane w „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀”.

²⁷ Uchwałą Rady Miasta Poznania Nr LXXV/1205/VI/2014 z dnia 4 listopada 2014 r.

²⁸ należy jednocześnie zaznaczyć, że zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania charakteryzuje się znacznym stopniem ogólności, a jego poszczególne zapisy nie mogą powtarzać ustaleń zawartych w przepisach odrębnych

²⁹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu, jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności kształtowania ładu przestrzennego oraz konieczności dostosowania funkcji i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych przedmiotowego terenu.

Dla analizowanego obszaru w chwili obecnej obowiązują obecnie zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Wschodni klin zieleni C” w Poznaniu³⁰, jednakże z wnioskiem o przystąpienie do sporządzenia nowego mpzp zwróciły się osoby fizyczne, będące właścicielami działki 1/109 ark.23 obr. Sławie oraz działki 1/76 ark. 23 obr. Sławie. Uwzględniając wspomniane wnioski, rozpoczęto prace nad sporządzeniem nowego mpzp, który pozwoli na uzupełnienie zabudową powstałego wcześniej³¹ kwartału zabudowy mieszkaniowej, określenie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, zdefiniowanie układu komunikacyjnego i sieci infrastruktury technicznej (a także ich powiązań z układem zewnętrznym), realizującego jednocześnie aktualne kierunki polityki przestrzennej zapisanej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2014 r.

4.2. Ustalenia projektu planu

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy w zakresie: przeznaczenia terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości, a także zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i systemów infrastruktury technicznej, a także szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów. W projekcie planu znalazł się również zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów zlokalizowanych w granicach przedmiotowego obszaru, w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu wyznaczono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – oznaczone symbolami **1-7MN**,
- teren sportu i rekreacji – oznaczony symbolem **US**,
- teren infrastruktury technicznej – elektroenergetyki – oznaczony symbolem **E**,
- teren infrastruktury technicznej – kanalizacji – oznaczony symbolem **K**,
- teren drogi publicznej – oznaczony symbolem **KD-D**,
- tereny dróg wewnętrznych – oznaczone symbolami **1-5KDW**,
- teren drogi wewnętrznej pieszo-rowerowej – oznaczony symbolem **KDWxr**.

Przedmiotowy projekt planu utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów obecnie zainwestowanych (tereny **1MN** i częściowo **2MN**, zlokalizowane w części wschodniej), określając jednocześnie w sposób szczegółowy możliwość docelowego zagospodarowania i użytkowania terenów dotychczas niezainwestowanych, obejmujących użytkowane rolniczo powierzchnie zlokalizowane w części centralnej i zachodniej. Zgodnie z założeniami analizowanego projektu planu, możliwe będzie zrealizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (o dość ekstensywnym charakterze, nawiązującym do zabudowy istniejącej), dla obsługi której zaprojektowano sieć dróg wewnętrznych. W środkowej części analizowanego obszaru wyznaczono również teren o funkcji sportowo-rekreacyjnej. W docelowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów uwzględniono także przepływający przez

³⁰przyjętego uchwałą Nr LIV/723/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Wschodni klin zieleni C” w Poznaniu

³¹ na mocy wydanych decyzji administracyjnych

omawiany obszar rów melioracyjny, w sąsiedztwie którego wyznaczono strefy lokalizacji ogrodów (wskazane również na terenach **3MN** i **4MN**).

Większość terenów zlokalizowanych w granicach projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu wskazana została jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolami **1-7MN**. Dla terenów tych ustala się lokalizację na działce budowlanej nie więcej niż jednego budynku mieszkalnego i jednego budynku pomocniczego, przy czym na terenach **2-4MN** i **6-7MN** ustala się lokalizację zabudowy wolno stojącej, na terenie **1MN** zabudowy bliźniaczej, a na terenie **5MN** zabudowy wolno stojącej lub bliźniaczej. W przypadku części terenów **MN** projekt mpzp wyznacza jednocześnie strefy ogrodów (wskazane na rysunku planu), w obrębie których zakazuje się lokalizacji budynków oraz stanowisk postojowych dla samochodów. Dla terenów **MN** dopuszcza się jednocześnie lokalizację urządzeń budowlanych, określa się dostęp do przyległych dróg publicznych oraz wymaga się zapewnienia na działce budowlanej stanowisk postojowych dla samochodów osobowych. Z uwagi na zróżnicowanie w zakresie dotychczasowego stopnia zainwestowania poszczególnych terenów, jak również charakter możliwej do zlokalizowania na terenach **MN** zabudowy, w projekcie mpzp zróżnicowano maksymalną powierzchnię zabudowy, intensywność zabudowy działek budowlanych oraz minimalną powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej. Określone w projekcie mpzp parametry wynoszą odpowiednio:

- powierzchnia zabudowy nie większa niż 30% powierzchni działki budowlanej przy czym:
 - dla budynków wolno stojących nie więcej niż 250 m²,
 - dla jednego segmentu budynku w zabudowie bliźniaczej nie więcej niż 130 m²,
 - dla budynku pomocniczego nie większą niż 50 m²;
- intensywność zabudowy działek budowlanych:
 - o powierzchni nie większej niż 1000 m² – od 0,15 do 0,9
 - o powierzchni od 1000 m² do 2000 m² – od 0,1 do 0,9,
 - o powierzchni większej niż 2000 m² – od 0,07 do 0,9;
- powierzchnia nowo wydzielanej działki budowlanej:
 - na terenach **1MN**, **3-4MN** i **6-7MN** – nie mniejszą niż 800 m²,
 - na terenie **2MN** – nie mniejszą niż 600 m²,
 - na terenie **5MN** – dla zabudowy wolno stojącej nie mniejszą niż 800 m², dla zabudowy bliźniaczej nie mniejszą niż 600 m².

W odniesieniu do wszystkich terenów **MN** ustala się wymóg zachowania powierzchni biologicznie czynnej stanowiącej nie mniej niż 50% powierzchni działki budowlanej. Zgodnie z brzmieniem zapisów projektu mpzp, wysokość budynków mieszkalnych na terenach **MN** nie może być większa niż 9 m do 2 kondygnacji nadziemnych, natomiast w przypadku budynków pomocniczych wysokość nie może przekraczać 4 m. Ustala się jednakową linię gzymsu (dla przyległych budynków mieszkalnych w zabudowie bliźniaczej), określa się kąt nachylenia połaci dachowych oraz wymóg sytuowania głównej kalenicy równoległe do linii rozgraniczającej drogi, od której zlokalizowana jest elewacja z głównym wejściem do budynku (dla budynków mieszkalnych w zabudowie bliźniaczej).

W granicach przedmiotowego obszaru – w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** – wskazano także niewielki teren sportu i rekreacji (**US**), dla którego dopuszczono lokalizację plenerowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów infrastruktury technicznej oraz urządzeń wodnych (w szczególności zbiornika retencyjnego). Ponadto, dla terenu **US** projekt mpzp ustala wymóg zachowania powierzchni biologicznie czynnej stanowiącej nie mniej niż 60% powierzchni terenu oraz zakazuje lokalizacji na tym terenie stanowisk postojowych dla samochodów.

Dla zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej wspomnianych powyżej terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** oraz terenu sportu i rekreacji **US**, w projekcie mpzp wskazano także lokalizację terenów komunikacyjnych – drogi publicznej **KD-D**, dróg wewnętrznych **1-5KDW** oraz drogi wewnętrznej pieszo-rowerowej **KDWxr**.

Dla terenu **KD-D** (droga klasy dojazdowej) projekt mpzp ustala lokalizację chodnika lub jego fragmentu, w nawiązaniu do pozostającej poza planem części pasa drogowego ul. Gościnniej, zakazując jednocześnie lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów. Dla terenów **1-5KDW** ustala się natomiast lokalizację jezdni³² oraz co najmniej jednostronnych chodników³³ (z dopuszczeniem zamiany jezdni i chodników na pieszo-jezdnie o szerokości nie mniejszej niż 5 m, z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń). Na terenie **KDWxr** ustala się lokalizację

³² o określonej zapisami projektu planu szerokości minimalnej

³³ jw.

chodnika³⁴ i ścieżki rowerowej³⁵, z możliwością zamiany na ścieżkę pieszo-rowerową o szerokości nie mniejszej niż 4 m. Do terenów komunikacyjnych odnoszą się w sposób bezpośredni również zapisy w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, ustalające m.in. szerokość dróg w liniach rozgraniczających (zgodnie z rysunkiem planu), parametry układu drogowego zgodnie z klasyfikacją (w zakresie niedefiniowanym ustaleniami planu), zachowanie ciągłości powiązań elementów pasów drogowych (w granicach planu oraz z zewnętrznym układem drogowym), a także stosowanie spójnych elementów zagospodarowania w zakresie oświetlenia oraz nawierzchni³⁶.

Dla właściwego funkcjonowania terenów zabudowy równie istotne było wskazanie w zasięgu granic obszaru objętego projektem mpzp terenów infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (**E**) i kanalizacji (**K**). W odniesieniu do terenu **E** ustala się lokalizację wolno stojącej stacji transformatorowej, określa się maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej i maksymalną wysokość zabudowy, a także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Dla terenu **K** ustala się natomiast lokalizację podziemnej przepompowni ścieków oraz określa się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej terenu.

W kontekście niniejszego opracowania, szczególnie istotne są ustalenia projektu mpzp w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. W tym zakresie, w projekcie mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu ustalono:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu (na terenach **2MN**, **5MN** i **US**) zachowanie rowu jako otwartego, a na terenie **2KDW** lokalizację przepustu gwarantującego zachowanie ciągłości rowu,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów **MN** do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na działce budowlanej lub na terenie **US**, w przypadku lokalizacji na nim zbiornika retencyjnego,
- na terenach **KDW**, **KDWxr**, **E** i **K** zagospodarowanie wód opadowych o roztopowych na terenie, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do sieci kanalizacji deszczowej,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenu **KD-D** do sieci kanalizacji deszczowej lub do rowu, w tym zlokalizowanego w ul. Gościnniej poza planem,
- na terenie **US** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie,
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe,
- na terenach **MN** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Ochronie środowiska służyć będzie również realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, ustalających – dla wszystkich rodzajów dróg w obszarze projektu mpzp – m.in. dopuszczenie stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu, w tym lokalnych zwężeń jezdni lub pieszo-jezdni, a także dopuszczenie na terenach dróg lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem elementów układu drogowego (np. tzw. „śpiących policjantów”), w tym drogowych obiektów inżynierskich.

Z punktu widzenia ochrony środowiska przed ewentualnym zanieczyszczeniem równie istotna będzie również realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, a także dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Należy podkreślić, że projekt mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu zawiera także zapisy w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, istotne dla kształtowania walorów przestrzeni. Wskazać tu należy wprowadzenie zakazu lokalizacji budynków pomocniczych wykonanych z blachy, nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, a także zakazu stosowania dla elewacji budynków kolorystyki o odcieniach różu, fioletu, zieleni lub niebieskiego. Na obszarze opracowania zapisy projektu planu dopuszczają natomiast lokalizację elementów zagospodarowania związanych z koniecznością zapewnienia sprawnego funkcjonowania tych terenów, nie wpływających jednocześnie w sposób znaczący na pogorszenie estetyki przestrzeni – sieci infrastruktury technicznej, tablic informacyjnych oraz kondygnacji podziemnych. Zgodnie z brzmieniem

³⁴ jw.

³⁵ jw.

³⁶ w granicach poszczególnych terenów

zapisów projektu mpzp dopuszcza się zachowanie istniejącej powierzchni zabudowy działki budowlanej lub budynku oraz istniejącej intensywności zabudowy³⁷, zachowanie istniejącej geometrii i kolorystyki dachu – w przypadku przebudowy lub rozbudowy budynków), jak również stosowanie dowolnej geometrii dachu dla przekrycia wykuszy, ganków lub lukarn.

W kontekście kształtowania ładu przestrzennego niezwykle istotne będzie równoczesne przestrzeganie zapisów wskazujących na sposób lokalizowania zabudowy, jak również zapisu ustalającego uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów uwarunkowań wynikających z położenia w zasięgu ograniczeń wysokości zabudowy od lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny. Z punktu widzenia ochrony środowiska przed drastycznymi zmianami niezwykle istotne będzie respektowanie zapisu ustalającego zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracji, z dopuszczeniem jego przebudowy.

W projekcie planu znalazły się także zapisy dotyczące szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, ustalające zakaz lokalizacji budynków na terenach **KD-D**, **KDW**, **KDWxr**, **K** i **US**, zakaz dostępu dla samochodów do terenu **KDWxr** (dla terenów **2MN** i **7MN**), jak również wprowadzające wymóg uwzględnienia wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej.

Do projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu wprowadzono jednocześnie szereg zapisów w zakresie szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości, w tym zapisy określające minimalną powierzchnię działki budowlanej, szerokość frontu działki budowlanej, a także kąt jej położenia w stosunku do pasa drogowego.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania³⁸ (określanym w dalszej części tekstu jako „Studium...”), obszar analizowanego projektu planu obejmuje powierzchnie zlokalizowane w zasięgu terenu oznaczonego symbolem **MN** – terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W odniesieniu do terenów **MN** „Studium...” jako wiodący kierunek przeznaczenia wskazuje lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie wolno stojącej, bliźniaczej lub szeregowej. W ramach przeznaczenia uzupełniającego wskazuje lokalizację zabudowy usługowej towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej, zieleni (np. parków, skwerów), terenów sportu i rekreacji oraz terenów komunikacji i infrastruktury technicznej. W zakresie parametrów zabudowy „Studium...” wskazuje lokalizację zabudowy niskiej.

Obszar projektu mpzp położony jest jednocześnie w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska (wskazanego na rysunku „Studium...”).

W zakresie zasad ochrony zasobów środowiska, „Studium...” wskazuje m.in. na konieczność dążenia do poprawy jakości wód podziemnych oraz zapewnienia odtwarzalności ich zasobów, między innymi poprzez podjęcie działań polegających na dążeniu do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska (szczególnie na obszarach w zasięgu występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – GZWP) oraz zatrzymanie jak największej ilości wód opadowych i roztopowych w zlewni – a tym samym znaczącym ograniczeniu ilości ścieków deszczowych i roztopowych odprowadzanych do kanalizacji deszczowej lub cieków. Dla poprawy jakości wód powierzchniowych, eliminacji zagrożeń sanitarnych oraz zapewnienia odtwarzalności zasobów zakłada się natomiast podjęcie działań zmierzających do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej (w tym wyeliminowania zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków do wód otwartych), konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w kanalizację sanitarną, zwiększania retencji gruntowej, zwiększenia ilości wód opadowych i roztopowych zatrzymywanych w zlewni, zachowania istniejących cieków wodnych jako otwartych (poza uzasadnionymi przypadkami ich kanalizacji) itd.

³⁷ w przypadku przebudowy budynków lub zmiany sposobu użytkowania lokali w budynkach mieszkalnych

³⁸ uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

W zakresie ochrony powietrza, „Studium...” określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zbieżne lub uzupełniające do aktualizacji Programu ochrony powietrza dla Miasta Poznania³⁹ i Programu ochrony powietrza w zakresie benzoalfa-pirenu⁴⁰. W celu dążenia do uzyskania i utrzymania najwyższej jakości powietrza postuluje się m.in.: zachowanie klinów zieleni jako korytarzy przewietrzania miasta, tworzenie pasów zieleni oraz rozmieszczanie ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń, ustalenie zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), a także ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi poprzez wzrost odbiorców ciepła sieciowego, ogrzewania elektrycznego lub gazowego.

W zakresie ochrony przed hałasem „Studium...” określa wytyczne do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – zbieżne lub uzupełniające do Programu ochrony środowiska przed hałasem⁴¹ – w celu dążenia do uzyskania i utrzymania wymaganych standardów akustycznych.

Podsumowując, rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne zaproponowane w analizowanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu należy uznać za zbieżne z kierunkami przeznaczenia wskazanymi dla przedmiotowego obszaru w „Studium...”.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego dla danego obszaru, stanowi przyczynę pojawiania się znaczących utrudnień w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). Należy zauważyć, że tego rodzaju sytuacja utrudnia również skuteczną ochronę lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego oraz walorów krajobrazowych terenów.

W tym miejscu należy natomiast podkreślić, iż przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w zasięgu granic obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Wschodni klin zieleni C” w Poznaniu, przyjętego uchwałą Rady Miasta Poznania Nr LIV/723/V/2009 z dnia 12 maja 2009 r., stąd też w przypadku braku przyjęcia omawianego w prognozie projektu mpzp, tereny te będą mogły zostać zagospodarowane wyłącznie w sposób zgodny z ustaleniami obowiązującego obecnie mpzp. Zapisy obowiązującego mpzp „Wschodni klin zieleni C” w Poznaniu uniemożliwiają zrealizowanie w granicach analizowanego obszaru nowej zabudowy, gdyż tereny dotąd niezabudowane wskazane zostały jako tereny rolnicze w klinie zieleni (**Kz-R**), a tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w klinie zieleni (**Kz-MN**) wyznaczono w oparciu o granice zabudowanych dotychczas działek (zlokalizowanych w części wschodniej). Zapisy wspomnianego planu miejscowego wprowadzają także szczegółowe ustalenia w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz infrastruktury technicznej itd.

Reasumując, brak realizacji ustaleń analizowanego projektu mpzp nie będzie stanowił przyczyny istotnych zmian w środowisku, przede wszystkim ze względu na obowiązywanie na przedmiotowym obszarze ustaleń wspomnianego mpzp „Wschodni klin zieleni C” w Poznaniu. Taka sytuacja przyczyni się w sposób znaczący do ograniczenia intensywności procesów inwestycyjnych na omawianym obszarze, głównie z uwagi na fakt obowiązywania restrykcyjnych zapisów mpzp, dotyczących docelowej funkcji większości terenów zlokalizowanych w granicach obszaru opracowania. Brak uchwalenia projektu mpzp spowoduje zatem utrzymanie ograniczeń w zakresie możliwości zmiany dotychczasowego zagospodarowania terenów, wpływając

³⁹ Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 508)

⁴⁰ Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 509)

⁴¹ „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” przyjęty uchwałą Nr LX/927/VI/2013 Rady miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r.

tym samym w sposób korzystny na stan poszczególnych komponentów środowiska na obszarze opracowania.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Do dokumentów rangi międzynarodowej – wspólnotowej – formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego projektu mpzp zaliczyć można m.in. Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE) – nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawia m.in. strategiczny dokument jakim jest *Strategia Rozwoju Kraju 2020*. Jest to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do roku 2020, kluczowy dla określenia działań rozwojowych na terenie kraju. Określa on cele i kierunki rozwoju kraju, wskazując na trzy obszary strategiczne („sprawne i efektywne państwo”, „konkurencyjna gospodarka” oraz „spójność społeczna i terytorialna”), w obrębie których wskazano szereg celów i priorytetów rozwojowych. Z punktu widzenia niniejszego opracowania wspomnieć można przede wszystkim o celach wskazujących na konieczność zapewnienia ładu przestrzennego oraz bezpieczeństwa energetycznego i środowiska.

W zakresie zapewnienia ładu przestrzennego (obszar strategiczny „sprawne i efektywne państwo” *Strategia* wskazuje na konieczność zwiększenia stopnia pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności terenów rozwojowych. Wśród najważniejszych wyzwań wskazuje jednocześnie na zapewnienie właściwego gospodarowania wodami jako elementu różnorodności biologicznej oraz podstawy rozwoju regionalnego i gospodarczego. W zakresie obszaru strategicznego „konkurencyjna gospodarka” oraz wyznaczonego w nim celu „bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” wskazano natomiast następujące kierunki interwencji publicznej, w tym m.in. racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawę stanu środowiska oraz adaptację do zmian klimatu. W zakresie celu strategicznego „poprawa stanu środowiska” *Strategia* wskazuje się na konieczność:

- poprawy jakości powietrza – m.in. poprzez długoterminowe działania na rzecz ograniczenia emisji pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza,
- ochrony wód podziemnych i powierzchniowych – ograniczanie zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i obszarowych, porządkowanie systemu gospodarki ściekowej itd.,
- budowy efektywnego systemu gospodarki odpadami, w tym zwłaszcza komunalnymi i niebezpiecznymi,
- promocji zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej,
- prowadzenia polityki chroniącej przed hałasem, w tym ograniczenie oddziaływania źródeł hałasu,
- określenia metod eliminowania konfliktów przyrodniczo-przestrzennych i barier dla zrównoważonego rozwoju oraz minimalizowanie negatywnych skutków ewentualnych kolizji (szczególnie między programami rozwojowymi a obszarami chronionymi),
- kształtowania wysokiej jakości przestrzeni miejskiej, realizowanie działań na rzecz zrównoważonego planowania przestrzennego miast (służącego wzrostowi jakości życia miejskiego), m.in. poprzez kreowanie przestrzeni publicznej, zielonej infrastruktury miejskich obszarów funkcjonalnych, stref napowietrzania miast, stref cichych.

W zakresie adaptacji do zmian klimatu wskazuje się na konieczność opracowania i efektywnego wdrożenia systemowych rozwiązań dotyczących adaptacji do zmieniających się uwarunkowań klimatycznych i hydrologicznych, a także podjęcie działań mających na celu dostosowanie zagrożonych sektorów i obszarów do nowych warunków i zjawisk klimatycznych.

W kontekście kształtowania polityki klimatycznej wspomnieć można również o Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020). SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Spośród zapisów analizowanego projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu, realizujących cele wskazane w dokumencie SPA2020 wymienić można m.in. zapisy ustalające lokalizację stref ogrodów (wskazanych na rysunku planu), zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej (lub terenu), jak również dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁴², jest natomiast „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”⁴³. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym pewnego rodzaju fundament przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCW brano pod uwagę aktualny stan JCW w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla JCW, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ze względu na istotne różnice między naturalnymi oraz silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód, zróżnicowano cele środowiskowe wymagane do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów wód. W przypadku naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału wymagane jest jednocześnie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

W kontekście analizowanego projektu mpzp istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Kopel do Głuszynki (kod PLRW600016185747). W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 wspomniana JCWP została wskazana jako naturalna część wód (NAT) o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych – osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Analizując wpływ realizacji ustaleń omawianego projektu mpzp na osiągnięcie celu środowiskowego dla wspomnianej JCWP nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania w tym zakresie. Ograniczeniu możliwości wystąpienia tego rodzaju zjawisk służyć będzie realizacja szeregu zapisów projektu mpzp, w tym przede wszystkim zapisów odnoszących się do sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów (większość terenów to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej), ustalających zachowanie rowu (zlokalizowanego w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu, na terenach **2MN**, **5MN** i **US**) jako otwartego, zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego⁴⁴, określających sposób zagospodarowania

⁴² Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

⁴³ M.P. Nr 40, poz. 451

⁴⁴ z dopuszczeniem jego przebudowy

wód opadowych i roztopowych, a także zapisu ustalającego powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci.

Na szczepku gminnym wyraz realizacji strategii i polityk krajowych stanowi *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku*. W Programie wytypowano – w poszczególnych obszarach interwencji – cele ekologiczne wraz z kierunkami działań, które sformułowano na podstawie głównych zagrożeń środowiska rozpatrywanych w kontekście aktualnych i planowanych wymogów prawnych oraz potrzeb i możliwości realizacyjnych Miasta. W ramach poszczególnych obszarów interwencji wskazano następujące cele strategiczne (jak również kierunki interwencji polityki ekologicznej):

- „poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu” – cele: osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, rozwój gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
- „zagrożenie hałasem” – cele: osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego (bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu), zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w przestrzeni miejskiej;
- „pola elektromagnetyczne” – cel: utrzymanie stopnia emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnego poziomu;
- „gospodarowanie wodami” – cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody;
- „gospodarka wodno-ściekowa” – cel: poprawa jakości wody, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- „ochrona zasobów geologicznych” – cele: ochrona złóż kopalin, ograniczenie presji wywieranej przez wydobywanie złóż;
- „ochrona gleb” – cel: poprawa jakości gleby i ziemi;
- „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” – cel: zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami;
- „zasoby przyrodnicze” – cel: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz tworzenie sieci obszarów chronionych;
- „zagrożenia poważnymi awariami” – cel: zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i awarii pochodzących z transportu;
- „edukacja ekologiczna i działania prośrodowiskowe” – cel: zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (zwiększenie świadomości o współodpowiedzialności za jakość środowiska);
- „monitoring środowiska” – cel: zapewnienie stałego i rzetelnego monitoringu środowiska.

Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu. Są to cele dotyczące:

- osiągnięcia dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych – z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, lokalizację stref ogrodów (wskazanych na rysunku planu);
- osiągnięcia dobrego stanu klimatu akustycznego, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: na terenach **MN** – zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; ponadto kształtowaniu korzystnych warunków akustycznych w środowisku służyć będzie również realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, ustalających – dla wszystkich rodzajów dróg w obszarze projektu mpzp – dopuszczenie stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu, w tym lokalnych zwężeń jezdni lub pieszo-jezdni, a także dopuszczenie na terenach dróg lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem elementów układu drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich;
- racjonalnego korzystania z zasobów wodnych, ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: zachowanie na terenach **2MN**, **5MN** i **US** rowu jako otwartego (w strefie rowu melioracji wodnych, wskazanej na rysunku planu), zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego (z dopuszczeniem jego przebudowy), dopuszczenie lokalizacji urządzeń

wodnych – w szczególności zbiornika retencyjnego – na terenie **US**, określenie sposobu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach poszczególnych terenów;

- poprawy jakości wody, rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienia dostępu do sieci (dla całego obszaru projektu mpzp), dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, określenie sposobu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych dla wskazanych w projekcie mpzp terenów, zachowanie na terenach **2MN**, **5MN** i **US** rowu jako otwartego (w strefie rowu melioracji wodnych, wskazanej na rysunku planu), zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego (z dopuszczeniem jego przebudowy), dopuszczenie lokalizacji urządzeń wodnych – w szczególności zbiornika retencyjnego – na terenie **US**;
- ochrony gleb, realizowane w projekcie mpzp poprzez zapisy ustalające: zakaz lokalizacji budynków (oraz stanowisk postojowych dla samochodów) we wskazanych na rysunku planu strefach ogrodów, zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działki budowlanej/terenu, określenie maksymalnej powierzchni zabudowy działki budowlanej na terenach **MN**;
- ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz tworzenia sieci obszarów chronionych, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: lokalizację stref ogrodów (wskazanych na rysunku planu), zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, określenie minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej, jakie muszą zostać zachowane w granicach działek budowlanych (lub terenów), zachowanie rowu jako otwartego – w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu – na terenach **2MN**, **5MN** i **US**⁴⁵, zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego⁴⁶.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, należy uznać, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu zostały one uwzględnione w sposób właściwy.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zgodnie z ustaleniami analizowanego projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu, zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów – których realizacja związana będzie z wystąpieniem znaczących niekorzystnych oddziaływań w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych, dotyczyć będą przede wszystkim niezagospodarowanych dotąd działek budowlanych, przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (głównie w centralnej i zachodniej części omawianego obszaru) oraz terenów przeznaczonych pod budowę, rozbudowę lub modernizację elementów lokalnego układu komunikacyjnego. W przypadku nielicznych terenów obecnie zabudowanych (zabudowa mieszkaniowa we wschodniej części analizowanego obszaru), dla których nie przewiduje się wprowadzenia zmian w sposobie ich zagospodarowania, możliwość wystąpienia oddziaływań wpływających w sposób istotny na środowiska jest niewielka.

Realizacja przewidzianej zgodnie z ustaleniami projektu planu zabudowy (głównie na terenach **3-7MN**) oraz inwestycji jej towarzyszących (m.in. w zakresie infrastruktury technicznej), wymagać będzie konieczności dokonania zmian w dotychczasowym ukształtowaniu terenu oraz właściwościach podłoża. Niezbędne do przeprowadzenia przy tego rodzaju inwestycjach prace budowlane, związane m.in. z wykonaniem wykopów, przemieszczeniem znacznych ilości mas ziemnych, wprowadzeniem do profilu glebowego elementów konstrukcyjnych obiektów budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów, wpływających na zmianę dotychczasowych właściwości podłoża (np. jego przepuszczalności), stanowić będą przyczynę występowania niekorzystnych zjawisk w odniesieniu do powierzchni ziemi oraz lokalnych warunków gruntowych. Wśród zjawisk mających największy wpływ na kształtowanie powierzchni i lokalnych warunków gruntowych wskazać należy m.in. zwiększenie

⁴⁵ a na terenie **2KDW** lokalizację przepustu gwarantującego zachowanie ciągłości rowu

⁴⁶ z dopuszczeniem jego przebudowy

trwałego uszczelnienia powierzchni ziemi oraz usunięcie wierzchniej warstwy gleby w obrębie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod posadowienie budynków. Skala niekorzystnych oddziaływań będzie znacznie większa w przypadku realizacji kondygnacji podziemnych, których realizację dopuszczono zgodnie z ustaleniami projektu planu.

Prognozuje się, iż zasięg bezpośredniego, negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi w większości przypadków obejmować będzie powierzchnie przeznaczone bezpośrednio pod lokalizację budynków oraz część terenów do nich przylegających. Czasowe zmiany w lokalnych warunkach gruntowych mogą pojawiać się natomiast w przypadku składowania znacznych ilości materiałów budowlanych oraz wykorzystywania części powierzchni na potrzeby zapewnienia dojazdu sprzętu budowlanego (skutkującego zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby oraz nadmiernym utwardzeniem i uszczelnieniem terenu) – również poza terenami przeznaczonymi bezpośrednio pod lokalizację zabudowy. Te ostatnie będą jednak dotyczyły etapu realizacji poszczególnych inwestycji, stąd też można przyjąć, że ich skutki będą w znacznej mierze odwracalne.

Zmiany w kształtowaniu powierzchni ziemi i warunków gruntowych wystąpią również w granicach znacznej części terenów wskazanych w projekcie planu jako tereny dróg wewnętrznych (projektowane drogi **3-5KDW** oraz częściowo **2KDW**). Realizacja nowych szlaków komunikacyjnych wymaga zastosowania ciężkiego sprzętu budowlanego, umożliwiającego odpowiednie utwardzenie powierzchni, a także zastosowania materiałów budowlanych znacząco zmieniających właściwości podłoża (wprowadzenie warstw kruszyw naturalnych oraz nieprzepuszczalnych warstw bitumicznych na większych niż dotychczas powierzchniach). W projekcie mpzp uwzględniono przebieg istniejących dróg gruntowych (**1KDW**, fragment **2KDW**), niemniej, dla zapewnienia właściwej obsługi terenów projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej konieczne było wyznaczenie przebiegu nowych dróg.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża wystąpią w pewnym stopniu także na skutek przeprowadzenia dopuszczonych w planie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Z uwagi na realizację inwestycji w tym zakresie, może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Umieszczenie pod powierzchnią terenu wspomnianych elementów, może być związane z występowaniem niekorzystnych oddziaływań o trwałym charakterze, gdyż odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w glebie materiałów wpływających na właściwości gruntu. Prognozuje się natomiast, że zjawisko to – ze względu na swoją niewielką skalę – nie będzie odgrywało znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych (w odniesieniu do całego obszaru projektu planu).

Z uwagi na skalę i prawdopodobieństwo wystąpienia niekorzystnych zmian w odniesieniu do powierzchni ziemi i warunków gruntowych (stanowiących następstwo przewidzianych w projekcie mpzp inwestycji), konieczne było wprowadzenie do projektu mpzp takich zapisów, które pozwoliłyby zminimalizować zasięg i natężenie opisanych powyżej zjawisk. Do najbardziej korzystnych – z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i warunków gruntowych – założeń projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu należy wskazanie lokalizacji stref ogrodów (w granicach terenów **2-5MN**), w obrębie których wprowadza się całkowity zakaz lokalizacji budynków oraz stanowisk postojowych dla samochodów. Zachowanie wspomnianych powierzchni jako niezabudowanych, w połączeniu z realizacją zapisu ustalającego zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenu, pozwoli na zmniejszenie ryzyka związanego z wprowadzeniem znaczących zmian w ukształtowaniu powierzchni, a także umożliwi zachowanie dotychczasowych właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych tutejszych gruntów. Szczególnie duże znaczenie będzie miało wykształcenie strefy ogrodów w sąsiedztwie przepływającego przez analizowany obszar rowu melioracyjnego, gdyż tego rodzaju rozwiązanie pozwoli na utrzymanie wolnego od zabudowy pasa terenu, pełniącego istotne funkcje ekologiczne (w granicach obszaru opracowania).

W celu ograniczenia skali występowania negatywnych oddziaływań na kształtowanie powierzchni ziemi i warunki gruntowe, do projektu planu wprowadzono jednocześnie zapisy ustalające maksymalną powierzchnię zabudowy na terenach, na których jej realizacja została umożliwiona (tereny **MN**). Powierzchnie te zostały zróżnicowane w zależności od dotychczasowego zagospodarowania terenu, charakteru projektowanej zabudowy (zabudowa wolno stojąca, bliźniacza), jak również położenia poszczególnych terenów. Maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej w granicach terenów **MN** wynosi 30%, przy czym nie więcej niż 250 m² dla budynków

wolno stojących i 130 m² dla segmentu w zabudowie bliźniaczej. W celu ograniczenia możliwości realizacji zbyt intensywnej zabudowy w obrębie terenów znajdujących się w granicach obszaru opracowania, ustalono również minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych (zróżnicowaną w zależności od terenu oraz charakteru zabudowy) oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej⁴⁷, co pozwoli na zachowanie zdolności biologicznych w obrębie poszczególnych działek budowlanych. Minimalna powierzchnia działki budowlanej. Projekt mpzp wprowadza także zróżnicowanie w zakresie intensywności zabudowy działek budowlanych – w zależności od ich powierzchni.

Należy zauważyć, iż parametry takie jak powierzchnia zabudowy czy też minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, określone zostały również w odniesieniu do terenów infrastruktury **K** i **E**. Z uwagi na niewielką powierzchnię wspomnianych terenów, realizacja tych ustaleń będzie miała natomiast znacznie mniejszy wpływ na ograniczenie skutków realizacji nowych inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych na obszarze opracowania. Wspomnieć można również, iż zapisy projektu mpzp wprowadzają wymóg zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej (nie mniej niż 60% powierzchni terenu) również dla terenu sportu i rekreacji (**US**), w odniesieniu do którego nie przewiduje się możliwości realizacji zabudowy.

Podsumowując, omawiany projekt mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu przewiduje możliwość wprowadzenia znaczących zmian w zakresie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania znacznej części terenów. Nowe inwestycje, których realizację dopuszcza przedmiotowy projekt planu, niewątpliwie przyczynią się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe w obrębie części terenów, stąd też konieczna będzie pełna i docelowa realizacja zapisów ograniczających skalę zabudowy oraz wymagających zachowania odpowiedniego udziału powierzchni niezabudowanych i biologicznie czynnych.

6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja inwestycji, których lokalizacja została dopuszczona na obszarze objętym granicami omawianego projektu mpzp, może stanowić przyczynę pojawienia się negatywnych oddziaływań w odniesieniu do lokalnych zasobów wód podziemnych i powierzchniowych. Oddziaływania te mogą pojawić się przede wszystkim w wyniku prowadzenia prac budowlanych, niezbędnych do zrealizowania nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rozbudowy lokalnego układu komunikacyjnego (realizacja nowych dróg wewnętrznych), jak również budowy, rozbudowy czy modernizacji sieci infrastruktury technicznej – wymagających ingerencji w powierzchnię ziemi i warunki gruntowe (w sposób pośredni oddziałujących również na kształtowanie lokalnych warunków wodnych). Zwiększenie udziału powierzchni zabudowanych związane jest nierozdzielnie ze wzrostem udziału powierzchni trwale uszczelnionych oraz pojawieniem się nowych obiektów, których funkcjonowanie związane jest z generowaniem większej niż dotychczas ilości ścieków. Skutkiem realizacji nowych inwestycji budowlanych i drogowych jest zatem ograniczenie powierzchni umożliwiającej swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych (ograniczenie zasilania zasobów wód podziemnych), przyspieszenie tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych oraz zwiększenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego na skutek prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej w sposób niewłaściwy. Efektem ewentualnego braku określenia zasad prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, jak również niewłaściwego sposobu prowadzenia prac budowlanych, może być zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych oraz obniżenie poziomu zalegania wód gruntowych (szczególnie w miejscach ich płytszego występowania). Prowadzenie inwestycji budowlanych w sposób nieuwzględniający potrzeby ochrony poszczególnych komponentów środowiska skutkować może także zmianami w zakresie lokalnego systemu melioracyjnego, prowadząc w konsekwencji do znacznych zmian w zakresie lokalnych warunków wodnych.

W analizowanym przypadku wprowadzenie do projektu mpzp ustaleń, których realizacja pozwoli na zmniejszenie skali niekorzystnych oddziaływań w odniesieniu do lokalnych zasobów wód było niezwykle ważne przede wszystkim m.in. z uwagi na obecność przepływającego przez obszar opracowania rowu melioracyjnego oraz położenie przedmiotowego obszaru w zasięgu granic Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska⁴⁸.

⁴⁷ dla terenów **MN** nie mniej niż 50% powierzchni działki budowlanej

⁴⁸ oraz trzeciorzędowego GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno

Do projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu przede wszystkim wprowadzono zapisy odnoszące się w sposób bezpośredni do elementów funkcjonującego tu systemu melioracyjnego. Prognozuje się, że dzięki respektowaniu zapisów ustalających zachowanie rowu jako otwartego⁴⁹, lokalizację na terenie **2KDW** przepustu gwarantującego zachowanie ciągłości rowu, jak również zapisu ustalającego zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego (z dopuszczeniem jego przebudowy), lokalne warunki wodne zostaną utrzymane w możliwie maksymalnym stopniu (pomimo realizacji nowych inwestycji budowlanych na znacznej części analizowanego obszaru). Korzystny wpływ na ograniczenie ryzyka niekorzystnych zmian w zakresie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów sąsiadujących bezpośrednio ze wspomnianym powyżej rowem melioracyjnym będzie mieć natomiast realizacja zapisów ustalających lokalizację stref ogrodów (wskazanych na rysunku planu), w obrębie których zakazuje się lokalizacji budynków oraz stanowisk postojowych dla samochodów. Tego rodzaju rozwiązania ograniczają możliwość zbyt bliskiego przysunięcia projektowanej zabudowy do koryta rowu, pozwalając tym samym na zachowanie wolnego od trwałego zagospodarowania pasa terenów, pełniącego rolę lokalnego korytarza ekologicznego (rów melioracyjny wraz z towarzyszącą mu zielenią).

W celu maksymalnego ograniczenia ryzyka wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, jakie mogą wystąpić w konsekwencji realizacji nowej zabudowy oraz towarzyszących im inwestycji, do projektu planu wprowadzono szczegółowe zapisy określające minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych na terenach **MN**, maksymalną powierzchnię zabudowy (dla terenów **MN**, **E**) oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w obrębie działki budowlanej lub terenu (określony dla terenów **MN**, **US**, **E** oraz **K**). Wielkości te zostały zróżnicowane w zależności od docelowego przeznaczenia poszczególnych terenów, ich dotychczasowego sposobu zagospodarowania i stopnia trwałego zainwestowania oraz charakteru występującej na nich zabudowy. W tym miejscu podkreślić należy, iż dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** (obejmujących większość terenów zlokalizowanych w granicach projektu mpzp) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w obrębie działki budowlanej, wynosi zgodnie z ustaleniami projektu planu 50%. Respektowanie tych ustaleń pozwoli zapobiec sytuacji, w której na skutek nadmiernego uszczelnienia powierzchni ziemi oraz ograniczenia udziału powierzchni umożliwiających swobodną infiltrację wód, wystąpiłoby zjawisko drastycznego ograniczenia zasilania wód powierzchniowych i podziemnych wodami opadowymi i roztopowymi, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić znaczących zmian w zakresie kształtowania lokalnych warunków wodnych (m.in. znaczącego obniżenia poziomu występowania wód gruntowych).

W projekcie mpzp w sposób szczegółowy określono również sposób zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach poszczególnych terenów. W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** ustalono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem ich zagospodarowania na działce budowlanej lub na terenie **US** (w przypadku lokalizacji na nim zbiornika retencyjnego). W tym miejscu należy podkreślić, że z ekologicznego punktu widzenia za najbardziej korzystne uznaje się rozwiązania sprzyjające możliwie maksymalnemu utrzymaniu wód opadowych i roztopowych w granicach poszczególnych terenów, jednakże obowiązujące przepisy prawa uniemożliwiają wprowadzenie jednoznacznego wymogu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach działek budowlanych, w obrębie których funkcjonuje zabudowa⁵⁰ (stąd też do projektu mpzp wprowadzono zapisy jedynie dopuszczające możliwość zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach działki budowlanej). Należy natomiast podkreślić, że zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie jest szczególnie korzystne w przypadku terenów charakteryzujących się dużym udziałem powierzchni zagospodarowanych zielenią i niewielkim udziałem powierzchni trwale uszczelnionych⁵¹. Dopuszczenie możliwości odprowadzania wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej umożliwia natomiast właściwe gospodarowanie wodami na terenach, w obrębie których możliwości zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenie są ograniczone (np. duży udział powierzchni trwale uszczelnionych, warunki gruntowe uniemożliwiające szybką infiltrację wód, płytkie zaleganie zwierciadła wód gruntowych itd.).

⁴⁹ w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu na terenach **2MN**, **5MN** i **US**

⁵⁰ w przypadku jednoczesnego dostępu do sieci kanalizacji deszczowej

⁵¹ w omawianym przypadku na terenach **MN** ustala się wymóg utrzymania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej – nie mniej niż 50% powierzchni działki budowlanej

Z punktu widzenia utrzymania możliwości zasilania wód gruntowych poprzez infiltrację wód opadowych i roztopowych, jak również ograniczenia odpływu wód opadowych z obszaru opracowania, najbardziej korzystne zapisy wprowadzono w odniesieniu do terenu **US**, dla którego ustala się zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie oraz dopuszcza się lokalizację urządzeń wodnych – a w szczególności zbiornika retencyjnego. Realizacja zbiornika wpłynie niewątpliwie na lokalne przekształcenia w zakresie powierzchni ziemi i warunków gruntowych, niemniej, jego lokalizacja pozwoli na jednoczesne ograniczenie odpływu wód opadowych i roztopowych oraz poprawę zdolności retencyjnych w granicach obszaru opracowania, co z kolei wpłynie w sposób korzystny na kształtowanie lokalnych warunków gruntowo-wodnych.

Wody opadowe i roztopowe spływające z terenów komunikacyjnych mogą charakteryzować się obecnością zanieczyszczeń, takich jak zawiesiny, węglowodory aromatyczne czy substancje ropopochodne, stąd też w przypadku terenów charakteryzujących się znacznym natężeniem ruchu kołowego rozwiązaniem najbardziej korzystnym jest odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej. Analizowany projekt mpzp uwzględnia wspomniane ryzyko, ustalając w odniesieniu do terenu drogi publicznej **KD-D** odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej lub do rowu (w tym zlokalizowanego poza planem rowu w ul. Gościnniej). W przypadku terenów dróg wewnętrznych (**KDW**), terenu drogi wewnętrznej pieszo-rowerowej (**KDWxr**), jak również terenów sieci infrastruktury technicznej (**K, E**), projekt planu ustala zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do sieci kanalizacji deszczowej.

Ograniczeniu do minimum ryzyka wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie jakości i zasobów wód podziemnych, jakie mogą pojawiać się w przypadku realizacji na analizowanym obszarze projektowanej zabudowy, służyć będą także zapisy projektu mpzp odnoszące się do sieci infrastruktury technicznej. W tym zakresie projekt planu wyznacza teren infrastruktury technicznej – kanalizacji **K** (dla którego ustala lokalizację podziemnej przepompowni ścieków), ustala powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, jak również dopuszcza prowadzenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Wprowadzenie tego rodzaju zapisów umożliwi prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze opracowania w możliwie najbardziej optymalny sposób. Należy podkreślić, że docelowe odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji wyeliminuje zagrożenia związane z ryzykiem przedostawania się substancji niebezpiecznych do gruntu (a w konsekwencji do wód podziemnych) na skutek niewłaściwego sposobu gromadzenia i odprowadzania ścieków powstających w obrębie istniejącej i projektowanej zabudowy.

Reasumując, ustalenia projektu mpzp przewidują możliwość wprowadzenia nowych inwestycji, których realizacja stanowić będzie potencjalną przyczynę wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jednakże docelowa realizacja zapisów określających sposób zagospodarowania poszczególnych terenów oraz zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, pozwoli na zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań w możliwie maksymalnym stopniu.

6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Z uwagi na brak stwierdzenia obecności w granicach analizowanego obszaru udokumentowanych i zarejestrowanych złóż zasobów naturalnych⁵², nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań wpływających negatywnie na kształtowanie zasobów naturalnych, wynikających z realizacji ustaleń przedmiotowego projektu planu. Oddziaływania na pozostałe zasoby naturalne (w tym m.in. zasoby wód) opisane zostały w pozostałych rozdziałach prognozy.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna w granicach obszaru objętego granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu w znacznej mierze kształtowana jest dzięki obecności terenów niezabudowanych, obejmujących pola uprawne, towarzyszące im powierzchnie porośnięte spontanicznie pojawiającą się roślinnością, a także zieleń wysoką porastającą brzegi przepływającego przez obszar rowu melioracyjnego. Pomimo, iż tereny te zostały w znacznym stopniu ukształtowane przez człowieka, stanowią one istotny element wpływający na kształtowanie lokalnej bioróżnorodności,

⁵² geoportal.pgi.gov.pl

na którą niewątpliwie największy wpływ miał dotychczasowy – rolniczy sposób ich użytkowania. Stąd też prognozuje się, iż docelowe określenie sposobu zagospodarowania tych terenów będzie miało największe znaczenie dla kształtowania tutejszej różnorodności biologicznej. Na lokalną różnorodność biologiczną wpływa również obecność zieleni współtworzącej przydomowe ogrody, zrealizowane w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Analizowany projekt mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu przede wszystkim umożliwia zmianę dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanej w jego centralnej i zachodniej części. Zgodnie z ustaleniami projektu, na zlokalizowanych tu terenach użytkowanych rolniczo zrealizowana może zostać zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, nawiązująca funkcją, charakterem oraz parametrami do zabudowy zlokalizowanej w rejonie ul. Na Dołku. Docelowe przekształcenie funkcjonujących tu dotychczas pól uprawnych w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej będzie miało zatem negatywny wpływ na kształtowanie bioróżnorodności. W konsekwencji realizacji nowych inwestycji budowlanych (jak również towarzyszących im inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych) zanikać będą siedliska typowe dla otwartych terenów użytkowanych rolniczo, a w ich miejscu pojawiają się siedliska typowe dla antropogenicznie przekształconych terenów osiedli domów jednorodzinnych. Prognozuje się, że z terenów tych ustępować będą gatunki typowe dla krajobrazu rolniczego, a w ich miejscu pojawią się gatunki o szerokim spektrum siedliskowym, przystosowane do życia w warunkach miejskich osiedli domów jednorodzinnych. Skala tych przekształceń niewątpliwie wpłynie na zmniejszenie lokalnej różnorodności biologicznej, niemniej, ze względu na obecność znacznych obszarowo terenów rolniczych w sąsiedztwie granic obszaru projektu mpzp, nie należy wykluczać pojawiania się gatunków związanych z funkcjonowaniem terenów rolniczych w przyszłości.

Prognozuje się, że niekorzystne oddziaływania o największym zasięgu i skali dotyczyć będą terenów dotąd niezabudowanych (a przeznaczonych pod zabudowę), dla których projekt mpzp przewiduje możliwość realizacji nowej zabudowy (głównie tereny **3-7MN**). We wspomnianych przypadkach przewiduje się lokalnego uszczuplenia różnorodności biologicznej na skutek częściowego usunięcia szaty roślinnej, zniszczenia wierzchniej warstwy gleby oraz trwałego uszczelnienia części powierzchni, przeznaczonej bezpośrednio pod lokalizację budynków. Oddziaływania te towarzyszyć będą także pracom budowlanym prowadzonym na etapie realizacji poszczególnych inwestycji i obejmować będą również tereny bezpośrednio przylegające do miejsc lokalizacji zabudowy.

Podobne oddziaływania wystąpią na skutek rozbudowy i modernizacji sieci infrastruktury technicznej (w tym na terenach **E** i **K**) oraz budowy nowych elementów lokalnego układu komunikacyjnego (realizacja inwestycji na terenach **3-5KDWxs** oraz **KDWxr**). W przypadku dużej części inwestycji związanych z siecią infrastruktury technicznej, niekorzystne oddziaływania na kształtowanie lokalnej różnorodności biologicznej będą miały charakter krótkotrwały i w znacznej mierze odwracalny, natomiast w przypadku zwiększenia powierzchni uszczelnionych na skutek rozbudowy szlaków komunikacyjnych, niekorzystne oddziaływania będą miały charakter trwały (trwałe uszczelnienie powierzchni ziemi, uniemożliwienie rozwoju roślinności, ograniczenie dostępności dla lokalnej fauny). Niemniej, należy zaznaczyć, iż z uwagi na stosunkowo niską różnorodność biologiczną terenów wskazanych pod realizację wspomnianych inwestycji (głównie fragmenty pól uprawnych), nie należy spodziewać się trwałych, znacząco niekorzystnych zmian w lokalnej bioróżnorodności, wynikających z realizacji ustaleń projektu planu.

Ze względu na skalę możliwych do zrealizowania inwestycji, które przewidziane zostały zgodnie z ustaleniami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu, konieczne było wprowadzenie rozwiązań pozwalających zminimalizować skalę negatywnych oddziaływań na kształtowanie różnorodności biologicznej.

Wśród najważniejszych rozwiązań w tym zakresie wskazać należy m.in. określenie dla wszystkich terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w obrębie poszczególnych działek budowlanych lub terenów. Realizacja powyższych zapisów ograniczy możliwość wprowadzania zabudowy zbyt intensywnej oraz wymusi pozostawienie powierzchni dostępnych dla przedstawicieli lokalnej flory i fauny. Tego rodzaju ustalenia są szczególnie istotne w przypadku terenów **3-7MN** (częściowo również **2MN**), obejmujących tereny użytkowane obecnie rolniczo, w odniesieniu do których przewiduje się możliwość lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Prognozuje się, iż respektowanie zapisów projektu mpzp dotyczących maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (nie

mniej niż 50% powierzchni działki budowlanej w przypadku terenów **MN**) pozwoli na zmniejszenie skali niekorzystnych zjawisk, związanych ze znacznym powiększeniem powierzchni terenów zabudowy.

Należy także zauważyć, że dla całego obszaru opracowania wprowadzono także zapis ustalający zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenu, co powinno wpłynąć w sposób pozytywny na utrzymanie zagospodarowanych zielenią powierzchni, stanowiących miejsce występowania i żerowania pospolitych gatunków zwierząt.

Z punktu widzenia kształtowania lokalnej bioróżnorodności niezwykle istotne są również zapisy projektu mpzp ustalające lokalizację stref ogrodów (wskazanych na rysunku planu)⁵³ oraz odnoszących się do istniejącego systemu melioracyjnego. Wprowadzenie zapisu ustalającego zachowanie przepływającego przez centralną część obszaru projektu mpzp rowu jako otwartego⁵⁴, wokół którego wskazano lokalizację stref ogrodów (na terenach **2MN** i **5MN**) zapewni możliwość utrzymania dotychczasowych siedlisk wodnych i wilgotnych, których obecność wpływa na zwiększenie bioróżnorodności terenów objętych granicami opracowania. Ewentualny brak zapisów dotyczących konieczności utrzymania wspomnianego rowu jako otwartego oraz ustalających zachowanie ciągłości istniejącego systemu melioracyjnego, mogłyby w przyszłości skutkować zniszczeniem siedlisk o specyficznych warunkach wilgotnościowych, co w sposób istotny wpłynęłoby na zmniejszenie różnorodności występujących na tym terenie organizmów. Ponadto należy zauważyć, iż utrzymanie istniejącego rowu wraz z towarzyszącą mu zielenią sprzyjać będzie utrzymaniu ekologicznej funkcji tych terenów, pełniących rolę lokalnego korytarza ekologicznego. Podtrzymaniu tego rodzaju funkcji sprzyjać będzie także wskazanie terenu **US**, dla którego ustala się wymóg zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej⁵⁵ oraz dopuszcza się lokalizację urządzeń wodnych – w szczególności zbiornika retencyjnego.

Reasumując, realizacja inwestycji przewidzianych zgodnie z zapisami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu będzie stanowić przyczynę wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej bioróżnorodności. Zakłada się natomiast, iż pełna i docelowa realizacja zapisów projektu mpzp pozwoli na możliwie maksymalne ograniczenie skali przewidywanych zmian, wynikających ze zmiany dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania większości terenów.

6.5. Oddziaływanie na szatę roślinną

Jak już wielokrotnie wspomniano, analizowany projekt mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu przewiduje możliwość zmiany dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania znacznej części terenów, uwzględniając aktualny sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zabudowy funkcjonującej w rejonie ul. Na Dołku. Mając na uwadze skalę możliwych zmian w zakresie sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów zakłada się, że ich pełna realizacja doprowadzi do znacznych przekształceń w zakresie szaty roślinnej w granicach obszaru opracowania.

Niekorzystne oddziaływanie na szatę roślinną, których bezpośrednią przyczyną będzie realizacja zabudowy na terenach dotąd niezagospodarowanych, związane będą przede wszystkim z usunięciem pokrywy roślinnej na terenach przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację budynków oraz zniszczeniem roślinności na terenach wykorzystywanych na etapie realizacji inwestycji (dojazd ciężkiego sprzętu do działek budowlanych, składowanie materiałów na terenach sąsiadujących z powstającymi budynkami itd.). Skala negatywnych oddziaływań będzie w tym przypadku stosunkowo niewielka, gdyż większość inwestycji zostanie zrealizowana w obrębie terenów porośniętych obecnie przez monokultury roślin uprawnych, którym w mniejszym stopniu towarzyszy roślinność segetalna. Negatywne oddziaływanie o znacznie większej skali mogłyby wystąpić w przypadku realizacji nowych inwestycji budowlanych w obrębie powierzchni zlokalizowanych wzdłuż rowu melioracyjnego, w sąsiedztwie którego występuje roślinność o bardziej zróżnicowanym składzie gatunkowym, w tym śródpolne zadrzewienia i zakrzewienia.

Przyczyną wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na roślinność mogą być również projektowane inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji. Realizacja nowych elementów układu komunikacyjnego (projektowane drogi wewnętrzne) zazwyczaj związana jest z koniecznością trwałego usunięcia pokrywy roślinnej, zwiększenia udziału powierzchni trwale uszczelnionych oraz naruszenia warunków gruntowych. W analizowanym przypadku istotny jest

⁵³ na terenach **2-5MN**

⁵⁴ w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu (na terenach **2MN**, **5MN** i **US**), a na terenie **2KDW** lokalizację przepustu gwarantującego zachowanie ciągłości rowu

⁵⁵ nie mniej niż 60% powierzchni terenu

natomiast fakt, iż większość projektowanych dróg wyznaczono w obrębie terenów użytkowanych obecnie rolniczo, w obrębie których występuje głównie roślinność uprawna. Nie istnieje zatem ryzyko zniszczenia zbiorowisk charakteryzujących się znacznym stopniem naturalności oraz znacznym zróżnicowaniem w zakresie występujących tu gatunków.

Skala ewentualnych niekorzystnych oddziaływań na szatę roślinną będzie natomiast znacznie mniejsza w przypadku inwestycji w zakresie realizacji, modernizacji i przebudowy elementów sieci infrastruktury technicznej, których realizacja związana jest jedynie z czasowym i lokalnym zniszczeniem pokrywy roślinnej. Oddziaływania te wystąpią wyłącznie na etapie realizacji inwestycji, a ich charakter będzie czasowy i najprawdopodobniej w znacznym stopniu odwracalny (możliwość odtworzenia pokrywy roślinnej po zakończeniu prac realizacyjnych – w przypadku braku trwałego uszczelnienia powierzchni ziemi).

Dla ograniczenia skali niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej szaty roślinnej, jakie wystąpią w konsekwencji realizacji licznych inwestycji budowlanych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych, konieczne było wprowadzenie do projektu planu zapisów ograniczających możliwość drastycznego zmniejszenia udziału powierzchni zapewniających możliwość rozwoju roślinności. Stąd też wśród rozwiązań mających największy wpływ na kształtowanie szaty roślinnej wskazać należy zapisy odnoszące się do kształtowania zieleni na wskazanych pod zabudowę terenach **MN**, obejmujących ponad 83% całkowitej powierzchni obszaru objętego granicami projektu mpzp.

Dla utrzymania odpowiedniego udziału zieleni na terenach przeznaczonych pod zabudowę (głównie tereny **MN**), projekt mpzp wprowadza zapisy określające minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w obrębie działki budowlanej, który w przypadku terenów **MN** wynosi nie mniej niż 50% powierzchni działki budowlanej. Realizacja wspomnianych zapisów, w połączeniu z realizacją zapisu ustalającego zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, pozwoli na ograniczenie skali zniszczeń wynikających z prowadzonych inwestycji, a w przypadkach kiedy usunięcie roślinności będzie konieczne, pozwoli na częściowe zrekompensowanie poniesionych strat. Przewiduje się, że pojawienie się nowej zabudowy związane będzie najprawdopodobniej z wprowadzaniem na te tereny nasadzeń roślinności ozdobnej, realizowanych w celu podniesienia walorów estetycznych przydomowych ogrodów. Wspomnieć należy, że zapisy określające minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wprowadzono zostały także dla terenów infrastruktury technicznej **E** i **K** (nie mniej niż 10% i 35% powierzchni terenu) oraz terenu sportu i rekreacji **US** (nie mniej niż 60% powierzchni terenu).

Dla utrzymania odpowiedniego udziału powierzchni zagospodarowanych zielenią niezwykle istotne będzie również zrealizowanie zapisów projektu mpzp wskazujących lokalizację w zasięgu terenów **2-5MN** stref ogrodów, w obrębie których zakazuje się lokalizacji budynków oraz stanowisk postojowych dla samochodów. Wprowadzenie zakazu lokalizacji budynków w obrębie wspomnianych powyżej stref, przy jednoczesnym respektowaniu zapisu ustalającego zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, umożliwi wykształcenie większych enklaw zieleni w obrębie kwartałów projektowanej zabudowy. Szczególnie istotne – zarówno dla kształtowania lokalnej szaty roślinnej, jak i zachowania łączności ekologicznej z terenami sąsiednimi – będzie wykształcenie stref ogrodów wzdłuż przepływającego przez obszar opracowania rowu melioracyjnego. Zachowanie tych terenów jako wolnych od zabudowy pozwoli uniknąć negatywnych skutków związanych z rozwojem zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie rowu, związanych m.in. ze zniszczeniem występującej tu dotychczas roślinności, w tym rosnących w sąsiedztwie rowu drzew i krzewów.

Utrzymaniu różnorodności gatunkowej przedstawicieli lokalnej flory w sposób pośredni służyć będzie także realizacja zapisów ustalających zachowanie rowu jako otwartego⁵⁶. Obecność wód powierzchniowych sprzyja pojawianiu się siedlisk i gatunków roślin o większych wymaganiach wilgotnościowych, które w sposób istotny zwiększają różnorodność gatunkową świata roślin.

Reasumując, prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu planu będzie związana z wystąpieniem istotnych, negatywnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej szaty roślinnej, związanych m.in. z koniecznością trwałego uszczelnienia znacznych powierzchni i usunięcia dotychczasowej pokrywy roślinnej. Należy natomiast podkreślić, że oddziaływania te nie doprowadzą do zanikania zbiorowisk roślinnych o znacznym stopniu naturalności oraz szczególnej wartości przyrodniczej, a ich negatywny wpływ na kształtowanie różnorodności gatunkowej związany

⁵⁶ w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu na terenach **2MN**, **5MN** i **US** (a na terenie **2KDW** lokalizację przepustu gwarantującego zachowanie ciągłości rowu)

będzie z zanikaniem roślinności typowej dla terenów użytkowanych rolniczo (rośliny uprawne, roślinność segetalna).

6.6. Oddziaływanie na zwierzęta

Realizacja dużej części ustaleń projektu (głównie w zakresie lokalizacji nowej zabudowy oraz projektowanych dróg) związana będzie z występowaniem negatywnych oddziaływań na zwierzęta o zróżnicowanym natężeniu i zasięgu. Pojawiają się one przede wszystkim na skutek zmniejszenia dotychczasowej powierzchni siedlisk oraz ograniczenia dostępności do bazy pokarmowej, wynikającego z trwałego uszczelnienia znacznych powierzchni ziemi, a także czasowego ograniczenia powierzchni dostępnych dla zwierząt, związanego z prowadzeniem robót budowlanych w zakresie realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych (zniszczenie pokrywy roślinnej i wierzchniej warstwy gleby na skutek prowadzonych prac). Czynnikiem powodującym czasowe i lokalne zmniejszenie różnorodności zwierząt pojawiających się na omawianym obszarze będzie również wzrost natężenia hałasu, generowanego na skutek pracy maszyn budowlanych i zintensyfikowania transportu materiałów budowlanych za pomocą pojazdów (płoszenie zwierząt). Należy jednak zaznaczyć, że wystąpienie tych zjawisk nie powinno mieć długofalowego wpływu na kształtowanie lokalnej różnorodności przedstawicieli fauny (z uwagi na ograniczony czasowo charakter). Długotrwały, niekorzystny wpływ na część występujących tu dotychczas gatunków zwierząt będzie miało natomiast przekształcenie terenów funkcjonujących tu obecnie pól uprawnych w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i spowodowane tym zanikanie siedlisk typowych dla otwartych terenów użytkowanych rolniczo. Pełna i docelowa realizacja zapisów projektu mpzp może zatem doprowadzić do zmniejszenia różnorodności gatunkowej występujących tu zwierząt, niemniej, zakłada się, iż zwierzęta związane z obecnością terenów użytkowanych rolniczo mogą w dalszym ciągu pojawiać się na obszarze opracowania (z uwagi na sąsiedztwo rozległego kompleksu pól uprawnych w sąsiedztwie doliny Michałówki)

Realizacja projektowanej zabudowy (szczególnie w przypadku terenów **3-7MN**) może prowadzić także do negatywnych oddziaływań na zwierzęta, związanych z ograniczeniem możliwości swobodnej migracji zwierząt przez tereny zlokalizowane w centralnej i zachodniej części obszaru projektu mpzp (w tym m.in. wzdłuż przepływającego tędy rowu melioracyjnego). Pojawienie się zabudowy kubaturowej w obrębie otwartych terenów rolniczych (pola uprawne), jak również ogrodzenie poszczególnych działek budowlanych, ograniczy możliwość przemieszczania się większych gatunków zwierząt, widywanych na terenach całego Szczepankowa.

Z uwagi na ryzyko wystąpienia opisanych powyżej niekorzystnych oddziaływań na zwierzęta, konieczne było wprowadzenie do projektu mpzp takich rozwiązań, których zastosowanie służyć będzie zmniejszeniu skali niekorzystnych zjawisk, będących następstwem realizacji w granicach przedmiotowego obszaru nowych inwestycji budowlanych, komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych. W kontekście ograniczenia skali niekorzystnych oddziaływań na zwierzęta, wśród najważniejszych ustaleń projektu mpzp wymieniać należy określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (jaki musi zostać zachowany w granicach działek budowlanych, głównie na terenach **MN**) oraz wskazanie lokalizacji stref ogrodów (zgodnie z rysunkiem planu), w obrębie których ustala się zakaz lokalizacji zabudowy oraz stanowisk postojowych dla samochodów. Zakłada się, że utrzymanie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach projektowanej zabudowy oraz wykształcenie większych enklaw zieleni w obrębie terenów **2-5MN**, będzie sprzyjać wytworzeniu odpowiednich warunków siedliskowych dla zwierząt pospolicie występujących na terenach antropogenicznie przekształconych osiedli mieszkaniowych.

Ograniczeniu zmian w zakresie różnorodności gatunkowej przedstawicieli lokalnej fauny sprzyjać będzie w szczególności realizacja zapisu ustalającego lokalizację strefy ogrodów wzdłuż rowu melioracyjnego, w odniesieniu do którego projekt mpzp ustala nakaz jego zachowania jako rowu otwartego⁵⁷. Zachowanie wspomnianego rowu jako otwartego – przy jednoczesnym zagospodarowaniu pasa sąsiadujących z nim powierzchni zielenią – pozwoli na utrzymanie siedlisk atrakcyjnych dla gatunków zwierząt związanych z siedliskami wodnymi i wilgotnymi (których obecność wpływa w sposób istotny na kształtowanie lokalnej różnorodności gatunkowej). Ponadto, należy podkreślić, iż tego rodzaju docelowy sposób zagospodarowania i użytkowania sprzyjać będzie podtrzymaniu szczególnej funkcji tych terenów, pełniących rolę lokalnego korytarza ekologicznego,

⁵⁷ w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu na terenach **2MN**, **5MN** i **US** (a na terenie **2KDW** lokalizację przepustu gwarantującego zachowanie ciągłości rowu)

umożliwiającego migrację zwierząt w granicach przedmiotowego obszaru oraz utrzymanie łączności z sąsiednimi obszarami (w tym współtworzącymi tereny wschodniego klina zieleni).

Jako rozwiązanie wpływające na zmniejszenie skali negatywnych oddziaływań, jakie wystąpią na terenach przeznaczonych pod zabudowę, należy wskazać ustalenie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w obrębie poszczególnych działek budowlanych (nie mniej niż 50% powierzchni działki na terenach **MN** oraz nie mniej niż 60% powierzchni terenu **US**) oraz ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy na terenach **MN**. Docelowe i pełne zrealizowanie wspomnianych ustaleń zapobiegnie zbyt intensywnej zabudowie poszczególnych działek budowlanych, ograniczając jednocześnie możliwość trwałego uszczelnienia znacznych połaci powierzchni dostępnych dotychczas dla zwierząt. W tym kontekście pozytywnie ocenia się również ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, gdyż utrzymanie odpowiedniego udziału zieleni przyczyni się w sposób bezpośredni do zachowania miejsc stanowiących przestrzeń życiową pospolitych gatunków zwierząt, jak również zapewniających dostępność do bazy pokarmowej.

Podsumowując, prognozuje się, iż realizacja ustaleń projektu mpzp przyczyni się do wystąpienia zjawisk wpływających niekorzystnie na przedstawicieli tutejszej fauny, jednakże ich wystąpienie nie powinno wpłynąć w sposób drastyczny na zmniejszenie ich różnorodności gatunkowej. Ponadto zakłada się, iż pełna i docelowa realizacja szeregu wprowadzonych do projektu mpzp zapisów, pozwoli ograniczyć – w możliwie maksymalnym stopniu – negatywne skutki związane z realizacją projektowanej zabudowy oraz towarzyszących jej elementów układu komunikacyjnego i sieci infrastruktury technicznej.

6.7. Oddziaływanie na ludzi

Prognozuje się, iż realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu skutkować będzie pojawieniem się czynników wpływających w różnorodny sposób na mieszkańców analizowanego obszaru, jak i mieszkańców terenów sąsiednich.

Niekorzystne oddziaływania na mieszkańców przedmiotowego obszaru związane będą przede wszystkim ze zjawiskami występującymi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, obejmującymi m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia (na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych) oraz wzrost hałasu (związany z pracą sprzętu budowlanego oraz wzrostem natężenia ruchu ciężkich pojazdów na terenach inwestycyjnych). Należy jednak zauważyć, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny, a ich wpływ na mieszkańców analizowanego obszaru (jak i terenów sąsiednich) ustanie w momencie zakończenia realizacji poszczególnych inwestycji. Oddziaływania długofalowe związane będą natomiast z realizacją na obszarze opracowania nowej zabudowy mieszkaniowej (zajmującej znaczne powierzchnie), jak również realizacją nowych elementów układu komunikacyjnego oraz zwiększeniem poziomu natężenia ruchu kołowego na skutek lokalizacji nowej zabudowy.

Realizacja ustaleń przedmiotowego projektu mpzp związana będzie również z wystąpieniem zjawisk mających korzystny wpływ na mieszkańców analizowanego obszaru. Docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp spowoduje ujednoczenie funkcji i sposobu zagospodarowania terenów znajdujących się w jego granicach, a szczegółowe określenie parametrów i funkcji projektowanej zabudowy sprzyjać będzie podniesieniu wartości i atrakcyjności terenów zlokalizowanych w jej bezpośrednim sąsiedztwie). W kontekście podniesienia komfortu zamieszkania w granicach obszaru projektu mpzp wskazać należy również wyznaczenie terenu **US** (sportu i rekreacji), którego docelowy sposób zagospodarowania sprzyjać będzie wytworzeniu atrakcyjnej dla mieszkańców przestrzeni, zapewniającej możliwość wypoczynku i rekreacji w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania.

Bezpośredni i korzystny wpływ na poprawę komfortu życia tutejszych mieszkańców będzie miała natomiast realizacja zapisów w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, jak również dopuszczenie prowadzenia robót budowlanych w zakresie sieci technicznej. Równie istotne będzie zrealizowanie zapisów dotyczących wskazanych w projekcie mpzp terenu infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (oznaczonego na rysunku planu symbolem **E**) oraz infrastruktury technicznej – kanalizacji (oznaczonego na rysunku planu symbolem **K**).

W celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców analizowanego obszaru, niezbędne było także podjęcie działań pozwalających na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony

zdrowia mieszkańców miasta, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza i klimatu akustycznego) pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym negatywnie na zdrowie mieszkańców miasta. W związku z powyższym, konieczne było wprowadzanie do projektu planu takich ustaleń, których realizacja pozwoliłaby na zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska, a co za tym idzie pogorszenia jakości życia mieszkańców przedmiotowego terenu (jak i terenów sąsiednich). Z uwagi na powyższe, do analizowanego projektu planu wprowadzono zapisy dotyczące między innymi: ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego, kształtowania zieleni, czy też kształtowania ładu przestrzennego.

Co szczególnie istotne, w projekcie mpzp zapewniono korzystne warunki akustyczne w środowisku, ustalając na terenach **MN** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Obecne oddziaływanie źródeł hałasu komunikacyjnego, samochodowego, ul. Gościnniej i ul. Na Doku, a także autostrady A2, nie zagraża nawet komfortowym warunkom akustycznym w obszarze projektu planu. Przewiduje się, że również w przyszłości hałas z autostrady A2 nie będzie zagrażał terenom zabudowy **MN**. Kształtowaniu odpowiednich warunków akustycznych w środowisku służyć będzie również realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, ustalających – dla wszystkich rodzajów dróg w obszarze projektu mpzp – dopuszczenie stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu, w tym lokalnych zwożeń jezdni lub pieszo-jezdni, a także dopuszczenie na terenach dróg lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem elementów układu drogowego (np. tzw. „śpiących policjantów”), w tym drogowych obiektów inżynierskich.

Reasumując, realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie mpzp może w pewnym stopniu niekorzystnie wpływać na mieszkańców analizowanego obszaru – przede wszystkim na etapie realizacji poszczególnych inwestycji – niemniej, docelowa i pełna realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp (przy jednoczesnym przestrzeganiu obowiązujących przepisów m.in. w zakresie ochrony środowiska) pozwoli na utrzymanie (lub niekiedy podniesienie) komfortu i jakości życia na obszarze projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu.

6.8. Oddziaływanie na krajobraz

Analizowany projekt mpzp przewiduje możliwość zrealizowania nowych, licznych inwestycji budowlanych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych, których skutkiem będzie znaczące przekształcenie przestrzeni na terenach dotąd niezabudowanych (stanowiących znaczną część analizowanego obszaru). Przewiduje się, iż w konsekwencji pełnej i docelowej realizacji ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu, na terenach użytkowanych rolniczo pojawi się nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (nawiązująca charakterem i parametrami do zabudowy funkcjonującej w rejonie ul. Na Dołku) wraz z niezbędnymi dla jej obsługi drogami oraz elementami sieci infrastruktury technicznej. Na skutek realizacji projektowanej zabudowy całkowitemu przekształceniu ulegnie zatem krajobraz rolniczy terenów zlokalizowanych w centralnej i zachodniej części analizowanego obszaru⁵⁸.

Dla ograniczenia skali niekorzystnych zmian w zakresie kształtowania walorów krajobrazowych niezwykle ważne będzie zatem przestrzeganie zapisów odnoszących się do sposobu zagospodarowania terenów oraz kształtowania projektowanej na terenach **MN** zabudowy (ograniczających możliwość dowolnego lokalizowania zabudowy na terenach niezabudowanych dotąd działek). Z punktu widzenia kształtowania lokalnego krajobrazu najbardziej istotne będzie respektowanie ustaleń określających parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów dotąd niezabudowanych. Stąd też pozytywnie oceniać należy ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy oraz jej intensywności (na terenach **MN**), a także określenie minimalnej powierzchni nowo wydzielanej działki budowlanej oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej⁵⁹. Respektowanie tych ustaleń, w połączeniu z przestrzeganiem zapisów dotyczących wymogu lokalizacji zabudowy zgodnie z liniami zabudowy (wyznaczonymi na rysunku planu)⁶⁰, pozwoli wyeliminować ryzyko lokalizacji zabudowy w sposób chaotyczny, nie uwzględniający konieczności zachowania ładu przestrzennego, jak również odbiegający od parametrów i wskaźników zagospodarowania terenów obecnie zabudowanych (zarówno w granicach, jak i w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu).

⁵⁸ tereny wskazane w projekcie jako **3-7MN**, częściowo również teren **2MN**

⁵⁹ jaki musi zostać zachowany w granicach działki budowlanej

⁶⁰ z uwzględnieniem pozostałych zapisów w tym zakresie, w tym m.in. dopuszczenia możliwości wysunięcia przed linię zabudowy części budynku, wysunięcia schodów i pochylni, lokalizacji budynków pomocniczych w głębi działki itd.

Dla kształtowania lokalnych walorów krajobrazowych niezwykle istotne będzie także respektowanie ustaleń projektu mpzp określających w sposób szczegółowy charakter zabudowy, jej maksymalną wysokość, jak również zapisy określające możliwe do zastosowania pokrycia dachów budynków mieszkalnych⁶¹ oraz kolorystykę elewacji budynków⁶².

W kontekście ograniczenia skali niekorzystnych oddziaływań na krajobraz korzystnie oceniać należy jednocześnie wprowadzenie zapisu ustalającego lokalizację stref ogrodów⁶³ oraz zachowanie przepływającego przez obszar opracowania rowu jako otwartego⁶⁴. Respektowanie tych ustaleń zagwarantuje zachowanie wolnego od zabudowy, zagospodarowanego zielenią pasa terenów, zlokalizowanego wzdłuż przepływającego przez analizowany obszar rowu melioracyjnego, którego obecność w sposób niezwykle ważny wpływa na kształtowanie krajobrazu w granicach analizowanego obszaru (rów wraz z towarzyszącą mu zielenią wysoką stanowi obecnie jeden z wyróżniających się elementów tworzących krajobraz centralnej części omawianego obszaru). Wykształcenie zabudowy w sposób uwzględniający ochronę tego istotnego elementu lokalnego krajobrazu ocenia się pozytywnie w kontekście kształtowania walorów przestrzeni oraz ograniczenia skali przekształceń związanych z realizacją projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W przypadku terenów obecnie w znacznej mierze zabudowanych (teren **1MN** oraz część terenu **2MN**), projekt mpzp nie wprowadza ustaleń, których realizacja mogłaby w sposób istotny naruszyć walory krajobrazowe tej części przedmiotowego obszaru. Utrzymuje on dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, umożliwiając jednocześnie uzupełnienie istniejącego zainwestowania w obrębie niezagospodarowanych dotąd działek budowlanych. Realizacja tych ustaleń pozwoli na wprowadzanie nowej zabudowy o spójnym charakterze i walorach estetycznych, współgrającej z zabudową funkcjonującą obecnie w tej części omawianego obszaru.

Dla kształtowania lokalnego krajobrazu istotne będzie natomiast docelowe zagospodarowanie terenu **US** (teren sportu i rekreacji), dla którego projekt mpzp ustala zachowanie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej (nie mniej niż 60% powierzchni terenu), dopuszczając lokalizację plenerowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw oraz urządzeń wodnych (w szczególności zbiornika retencyjnego) i elementów infrastruktury technicznej. Prognozuje się, że realizacja wspomnianych elementów zagospodarowania pozwoli na wytworzenie przestrzeni tworzącej spójną całość wraz z terenami stref ogrodów, wyznaczonych m.in. wzdłuż rowu melioracyjnego (w granicach terenów **2MN** i **5MN**).

Dla kształtowania walorów przestrzeni w granicach obszaru opracowania duże znaczenie będzie miało także respektowanie ustaleń projektu mpzp odnoszących się do sposobu zagospodarowania zielenią. Należy podkreślić, iż określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych, jakie muszą zostać zachowane w granicach działek budowlanych (w obrębie terenów **MN** nie mniej niż 50% powierzchni działki), przy jednoczesnym ustaleniu zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów oraz wprowadzeniu zakazu lokalizacji budynków i miejsc postojowych w zasięgu wskazanych stref ogrodów (na terenach **2-5MN**), pozwoli na wykształcenie większych enklaw zieleni, stanowiących niezwykle istotny element lokalnego krajobrazu (szczególnie w przypadku zieleni wysokiej, występującej obecnie jedynie w sąsiedztwie rowu melioracyjnego oraz w obrębie przydomowych ogrodów).

Zapisy projektu planu ograniczają także możliwość lokalizacji na przedmiotowym obszarze elementów dysharmonizujących lokalną przestrzeń. W tym zakresie ustalają zakaz lokalizacji budynków pomocniczych wykonanych z blachy oraz nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej. Ustalenia projektu mpzp dopuszczają natomiast możliwość lokalizacji elementów, których obecność nie wpływa w sposób znacząco negatywny na kształtowanie walorów lokalnego krajobrazu, lub też wynika z konieczności zapewnienia prawidłowego funkcjonowania poszczególnych terenów. Wymienić tu można dopuszczenie lokalizacji tablic informacyjnych, sieci infrastruktury technicznej oraz kondygnacji podziemnych.

Wspomnieć można również, iż kształtowaniu walorów estetycznych przestrzeni sprzyjać będzie także ustalenie stosowania spójnych elementów zagospodarowania w zakresie oświetlenia oraz nawierzchni w granicach poszczególnych terenów dróg – co jest szczególnie istotne z uwagi na skalę projektowanych inwestycji w zakresie realizacji nowych elementów lokalnego układu komunikacyjnego (projektowane drogi **3-5KDW**, fragment **2KDW** oraz droga pieszo-rowerowa **KDWxr**).

⁶¹ dachówka lub materiałem dachówkopodobnym w kolorze palety barw czerwonej lub brązowej

⁶² zakaz stosowania dla elewacji kolorystyki w odcieniach różu, fioleto, zieleni lub niebieskiego

⁶³ w obrębie których ustala się zakaz lokalizacji budynków oraz stanowisk postojowych dla samochodów

⁶⁴ w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu na terenach **2MN**, **5MN** i **US**

Podsumowując, przewiduje się, że pełna i docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp w zakresie parametrów i wskaźników zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów oraz możliwości lokalizacji elementów wpływających na kształtowanie ładu przestrzennego, wpłynie na ograniczenie niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnych walorów krajobrazowych, związanych z umożliwieniem realizacji nowych inwestycji budowlanych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych na obszarze projektu mpzp.

6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu zmienia obecne zagospodarowanie i przeznaczenie terenów objętych jego granicami – przede wszystkim w części zachodniej, przyległej do ul. Gościnniej, użytkowanych dotychczas rolniczo, które projekt planu zamienia przede wszystkim na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W części wschodniej, przyległej do ul. Na Dołku, projekt planu ustala uzupełnienie rozwijającej się tam już funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Prace projektowe pozwalają nie tylko uściślić rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne w obszarze opracowania, ale także zabezpieczyć m.in. realizację wymogów z dziedziny ochrony środowiska, w tym akustyki środowiska.

Projekt planu ustala na przedmiotowym obszarze tereny o następującym przeznaczeniu: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolami **1-7MN**, teren sportu i rekreacji, oznaczony symbolem **US**, tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki **E** oraz kanalizacji **K**, a także tereny dróg: publicznej **KD-D** (fragment ul. Gościnniej) oraz wewnętrznych **1-5KDW** i wewnętrznej pieszko-rowerowej **KDWxr**.

W związku z planowanym przeznaczeniem terenów w granicach obszaru projektu planu, ochroną akustyczną w środowisku zewnętrznym objęto tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **1-7MN** – na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁶⁵ oraz obecnie obowiązującego rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁶⁶. W projekcie planu ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Terenu sportu i rekreacji **US** nie objęto ochroną akustyczną w środowisku zewnętrznym – w tym wypadku jako teren rekreacyjno-wypoczynkowy.

Realizacja nie zakazanych ustaleniami projektu planu rodzajów usług zlokalizowanych w lokalach użytkowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych (w lokalach użytkowych o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynków) – na podstawie przepisów ustawy *Prawo budowlane*⁶⁷, np. usług oświaty (szkoły, przedszkola, żłobki) i zdrowia (domy opieki społecznej, szpitale), o definiowanych w rozporządzeniu *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁶⁸ wymaganiach akustycznych w środowisku – będzie związana z zapewnieniem takim rodzajom usług standardów akustycznych w środowisku na odpowiednim dla nich poziomie, czyli np. jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej czy terenów szpitali w miastach, czyli na takim samym poziomie jak dla wymagany dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Z kolei, w przypadku lokalizacji w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej innych rodzajów usług, związanych np. z działalnością medyczną, handlową, przemysłową itp., ale także w przypadku funkcjonowania tam usług oświaty i zdrowia jw., które mimo ochrony akustycznej w środowisku też mogą być źródłem niepożądanych hałasów – będą obowiązywały wymagania akustyczne dla emisji hałasu do środowiska od takich rodzajów źródeł, na podstawie rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁶⁹ – jak dla tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu”.

Należy przyjąć, że oddziaływania tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” – przekraczające dopuszczalne standardy akustyczne w środowisku – nie będą w przyszłości występowały w obszarze projektu planu, mimo lokalizowania usług jw.

⁶⁵ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r., poz. 799, tekst jednolity z późn. zm.)

⁶⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁶⁷ Ustawa *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202, tekst jednolity z późn. zm.)

⁶⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁶⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

Źródłem niepożądanych hałasów tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” może być również teren sportu i rekreacji **US**, który nie został objęty ochroną akustyczną w środowisku. Teren ten na granicach z terenami **MN**, tj. terenami: **5MN** – granica bezpośrednia oraz **2MN**, **4MN**, **6MN** – granice przez ulice wewnętrzne, musi zapewniać standardy akustyczne na granicach tych terenów zabudowy wymagane jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Dopuszczalne wartości poziomów hałasu w środowisku dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** wynoszą w przypadku oddziaływania hałasu komunikacyjnego samochodowego: dla wskaźników dopuszczalnego maksymalnego równoważnego poziomu hałasu komunikacyjnego, mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby – $L_{Aeq D/N}^* = 61/56$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 16 godzinom pory dnia oraz 8 godzinom pory nocy, a dla wskaźników dopuszczalnego długookresowego średniego poziomu takiego hałasu, mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem – $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (czyli w porze dzieńno-wieczornonocnej) oraz wszystkim porom nocy.

W przypadku oddziaływania źródeł oddziaływania akustycznego zakwalifikowanych do tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” (do których zalicza się działalność usługową jw. oraz czynności odbywające się na terenie sportu i rekreacji, ale także oddziaływanie urządzeń technicznych, np. takich jak: czerpnie i wyrzutnie wentylatorów, agregaty prądotwórcze itp.), dopuszczalne poziomy dźwięku kształtują się na podstawie obowiązującego aktualnie rozporządzenia jw. – następująco: $L_{Aeq D/N}^* = 50/40$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym oraz przedziale czasu odniesienia równym 1 najmniej korzystnej godzinie nocy, tudzież $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB, odpowiednio w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku (w porze dzieńno-wieczornonocnej) oraz wszystkim porom nocy. Są to wartości znacznie ostrzejsze niż wymagania dla hałasu samochodowego.

Obecnie nie występuje zagrożenie hałasem samochodowym dla komfortu akustycznego w środowisku, w obszarze przedmiotowego opracowania, ale także żadnym innym rodzajem hałasu komunikacyjnego (także hałasu kolejowego, tramwajowego, czy hałasu lotniczego – z lotniska Poznań – Ławica oraz lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny), czy też hałasu związanego z oddziaływaniem tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu”.

Na podstawie aktualnej dokumentacji *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*⁷⁰, obszar projektu planu znajduje się częściowo w zasięgu oddziaływania hałasu samochodowego z autostrady A2 – w zasadzie tylko w porze dzieńno-wieczornonocnej (poziom hałasu $L_{DWN} > 55$ dB występuje w pasie o szerokości od ok. 80 m do ok. 130 m), co ilustruje załącznik nr 3 niniejszej prognozy. Wzdłuż południowej granicy analizowanego obszaru projektu planu, na wysokości obserwatora ok. 4 m nad poziomem terenu (zgodnie z przepisami rozporządzenia *w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji*⁷¹) – hałas z autostrady A2 osiąga wartości ok. $L_{DWN} = 56-57$ dB w porze dzieńno-wieczornonocnej oraz ok. $L_N = 50$ dB w porze nocnej. Oznacza to, że hałas od autostrady A2 nie tylko nie przekracza wartości dopuszczalnych w środowisku, wymaganych dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ($L_{DWN}^* = 64$ dB oraz $L_N^* = 59$ dB), ale także kształtuje się znacznie poniżej tych wartości – o ok. $\Delta L_{DWN} = 8-7$ dB oraz $\Delta L_N = 9$ dB, gwarantując obecnie bardzo korzystne warunki akustyczne w środowisku, mimo że wartości te mogą nieco zmieniać się (podwyższać) w zależności od występujących aktualnie warunków atmosferycznych w obszarze propagacji tego rodzaju hałasu.

W przyszłości poziom hałasu od autostrady może podnieść się, jednak nie przewiduje się by zagrażał wymaganym dla planowanej zabudowy **MN** standardom akustycznym w środowisku.

Brak przekroczeń wymaganych standardów akustycznych w środowisku nie oznacza, że hałas samochodowy z autostrady A2 nie będzie słyszalny w obszarze planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, szczególnie w porze wieczornej oraz nocnej.

⁷⁰ Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

⁷¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340)

W przypadku rozbudowy autostrady A2 do trzech pasów w każdym kierunku ruchu wymagana będzie bieżąca weryfikacja warunków akustycznych w środowisku, w otoczeniu przebudowywanych odcinków autostrady, a więc także w analizowanym obszarze. Obecnie przewidziano poszerzenie autostrady tylko na tzw. odcinku miejskim – do ul. Przemysłowej.

Nie przewiduje się także, by oddziaływanie akustyczne ul. Szczepankowo mogło w przyszłości zagrażać terenom w obszarze opracowania.

Zagrożenie hałasem w środowisku może potencjalnie powodować ul. Gościnną i ul. Na Dołku, które znalazły się jednak poza granicami obszaru opracowania, przez co nie można było zapisać dla nich ustaleń mających na celu ograniczenie ew. hałasu samochodowego (poza małym fragmentem pobocza ul. Gościnniej).

Aktualnie ulice te nie stanowią zagrożenia dla warunków akustycznych w otoczeniu, ale w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, a także w wyniku dalszej urbanizacji terenów sąsiednich, potencjalnie zagrożenie hałasem samochodowym od tych ulic może stać się realne.

Nie przewiduje się natomiast zagrożenia hałasem komunikacyjnym od ruchu pojazdów ulicami wewnętrznymi – w obszarze przedmiotowego opracowania. Ochronie środowiska przed niepożądanym hałasem samochodowym służyć będzie w tym przypadku realizacja zapisów dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, ustalających – dla wszystkich rodzajów dróg w obszarze projektu mpzp, ale głównie ulic **1-5KDW** oraz **KDWxr** – m.in. dopuszczenie stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu, w tym lokalnych zwężeń jezdni lub pieszo-jezdni, a także dopuszczenie na terenach dróg lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem elementów układu drogowego (np. tzw. „śpiących policjantów”), w tym drogowych obiektów inżynierskich.

Ponadto zakłada się, że w przyszłości – podobnie jak obecnie – na obszar projektu planu nie będą oddziaływały akustycznie inne źródła zakłóceń, związanych z funkcjonowaniem linii kolejowych, tramwajowych, czy lotnisk w Poznaniu.

Podsumowując należy stwierdzić, że obecne bardzo korzystne warunki akustyczne w środowisku, w granicach obszaru projektu planu, będą również zapewnione w przyszłości na poziomie wymaganych – dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – standardów akustycznych w środowisku.

6.10. Oddziaływanie na powietrze

Realizacja nowych inwestycji budowlanych (projektowana zabudowa na terenach **MN**), jak również towarzyszących jej elementów układu komunikacyjnego (projektowane drogi wewnętrzne **KDW**) może przyczynić się do zmiany warunków aerosanitarnych na przedmiotowym obszarze. Prognozuje się natomiast, iż pełna i docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu nie będzie przyczyną pojawienia się w granicach przedmiotowego obszaru nowych źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, których funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do znaczącego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego na tym obszarze.

Jak wspomniano powyżej, nowe źródła emisji zanieczyszczeń pojawią się na analizowanym obszarze przede wszystkim w następstwie realizacji inwestycji budowlanych w obrębie terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy (głównie na terenach **2-7MN**), wymagającej zaopatrzenia w ciepło. Lokalizacja nowej zabudowy może stanowić potencjalną przyczynę wzrostu emisji zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania paliw w indywidualnych instalacjach grzewczych, obejmujących substancje tj. SO_{2r} , NO_{2r} , CO , CO_{2r} , czy pyły. W tym miejscu należy jednak zauważyć, że część terenów posiada obecnie dostęp do sieci gazowej, jak również sieci elektroenergetycznej. Można zatem przypuszczać, iż część nowych budynków zaopatrywana będzie w ciepło za pomocą indywidualnych systemów grzewczych wykorzystujących paliwo gazowe (charakteryzujące się niższymi wskaźnikami emisji) lub też energią elektryczną.

Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, które pojawią się w konsekwencji realizacji ustaleń projektu mpzp będą natomiast projektowane drogi wewnętrzne (**KDW**), umożliwiające właściwą obsługę komunikacyjną zabudowy. Funkcjonowanie dróg, stanowiących liniowe źródło emisji, związane jest przede wszystkim z generowaniem zanieczyszczeń gazowych, powstających w wyniku spalania paliw w silnikach spalinowych pojazdów. Znacznie mniejszy udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń z terenów dróg mają zanieczyszczenia pyłowe.

Prognozuje się, że w przypadku omawianego obszaru wzrost natężenia ruchu kołowego, wynikający z poszerzenia terenów przeznaczonych pod zabudowę, nie będzie jednak stanowił zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza (poza granicami pasa drogowego). Sytuacja ta wynika przede wszystkim z przewidywanej charakterystyki ruchu, związanego zasadniczo z dojazdem do projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (ruch o charakterze lokalnym).

Niewielkiego wzrostu emisji zanieczyszczeń należy spodziewać się również na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, których realizacja została umożliwiona zgodnie z zapisami projektu planu. We wspomnianym przypadku źródłami emisji będą prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu oraz silniki spalinowe sprzętu budowlanego, wykorzystywanego podczas realizacji inwestycji. Prognozuje się natomiast, że ilość zanieczyszczeń generowanych przez maszyny budowlane nie będzie miała większego znaczenia w kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi na ograniczony czas prowadzenia robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych.

W celu ograniczenia ryzyka wystąpienia potencjalnych, niekorzystnych oddziaływań na jakość powietrza atmosferycznego, do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, jakie mogą się pojawić w wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu. Do najważniejszych ustaleń w tym zakresie należy dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe. Realizacja powyższego zapisu umożliwi ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających w obrębie indywidualnych systemów grzewczych, funkcjonujących w obrębie projektowanej zabudowy (w szczególności zanieczyszczeń pyłowych). Na docelowe ograniczenie poziomu emisji zanieczyszczeń generowanych na skutek funkcjonowania instalacji grzewczych, wpływać będzie jednocześnie realizacja zapisów ustalających powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, a także dopuszczających prowadzenie robót budowlanych w tym zakresie. Wprowadzenie wspomnianych zakazów nawiązuje również do ustaleń zawartych w „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10”, określającym szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P.

W sposób pośredni na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego wpływać będą również ustalenia dotyczące kształtowania zieleni (zwłaszcza zieleni wysokiej). W tym zakresie pozytywnie ocenia się zapisy ustalające zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenu, lokalizację stref ogrodów (wskazanych na rysunku planu), a także określające dla terenów wskazanych pod zabudowę minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w granicach działki budowlanej (nie mniej niż 50% powierzchni działki budowlanej w przypadku terenów **MN**). Realizacja wspomnianych ustaleń przyczyni się do utrzymania lokalnej jakości powietrza atmosferycznego, gdyż obecność różnorodnej zieleni sprzyja zmniejszeniu udziału CO₂ w powietrzu atmosferycznym oraz wpływa korzystnie na ograniczenie zasięgu przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych.

Reasumując, realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp związana będzie z pojawieniem się w granicach przedmiotowego obszaru nowych źródeł emisji, których funkcjonowanie będzie wpływać na kształtowanie lokalnych warunków aerosanitarnych, jednakże zakłada się, że nie będą one stanowiły zagrożenia dla dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza. Warunkiem ograniczenia ryzyka znaczącego pogorszenia jakości powietrza na omawianym obszarze będzie jednak pełna i docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp dotyczących sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów oraz określonych w projekcie mpzp zasad ochrony środowiska.

6.11. Oddziaływanie na klimat

Wśród najbardziej istotnych czynników, których pojawienie się stanowi przyczynę znaczących zmian lokalnych warunków klimatycznych, wymienia się przede wszystkim: zwiększanie zasięgu powierzchni trwale zabudowanych, drastyczne zmniejszanie udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów, zmniejszanie powierzchni zadrzewionych, zwiększanie liczby źródeł (punktowych, liniowych i powierzchniowych) emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, umożliwienie stosowania w instalacjach grzewczych paliw o wysokich wskaźnikach spalania, czy też projektowanie

układu komunikacyjnego w sposób nieuwzględniający konieczności redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, omawiany projekt mpzp zakłada znaczące powiększenie całkowitej powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (obecnie zabudowa funkcjonuje w rejonie ul. Na Dołku) oraz zrealizowanie nowych inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji sieci infrastruktury technicznej oraz elementów układu komunikacyjnego. Przewiduje się, że zrealizowanie nowych budynków na niezabudowanych dotąd terenach użytkowanych rolniczo (pola uprawne), doprowadzi do zmian w zakresie możliwości przewietrzania tych terenów, jak również zmian w zakresie kształtowania warunków wilgotnościowych oraz termicznych na tych terenach. Należy natomiast zauważyć, iż projektowana zabudowa uwzględnia funkcję i parametry zabudowy istniejącej we wschodniej części analizowanego obszaru, w obrębie której utrzymuje się dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania (umożliwiający uzupełnienie zabudowy w obrębie niezabudowanych dotąd działek budowlanych).

Umożliwienie zmiany sposobu zagospodarowania i użytkowania znacznej części analizowanego obszaru wymagało zatem jednoczesnego wprowadzenia do projektu mpzp zapisów umożliwiających ograniczenie skali negatywnych oddziaływań na kształtowanie lokalnych warunków mikroklimatycznych. Ze względu na skalę projektowanych zmian w zakresie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów, wśród najważniejszych zapisów projektu mpzp, których respektowanie będzie miało wpływ na ograniczenie skali niekorzystnych zmian lokalnych warunków mikroklimatycznych, wskazać należy określenie maksymalnej powierzchni zabudowy działki budowlanej na terenach **MN**⁷², a przede wszystkim określenie wymogu utrzymania nie mniej niż 50% powierzchni działki jako powierzchni biologicznie czynnej⁷³. Utrzymanie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, przy jednoczesnym uwzględnieniu zapisu ustalającego zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, pozwoli na zachowanie porośniętych zielenią powierzchni umożliwiających przepływ mas powietrza, których obecność sprzyja poprawie warunków termicznych i wilgotnościowych. Ponadto, utrzymanie – w możliwie maksymalnym stopniu – odpowiedniego udziału zieleni wpłynie korzystnie na zmniejszenie udziału zanieczyszczeń powietrza (w tym przede wszystkim CO₂) oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń pyłowych, stanowiących jądra kondensacji, których zwiększona obecność wpływa z kolei na pojawianie się w granicach miasta niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Wśród najważniejszych zapisów, których realizacja wpłynie na ograniczenie możliwości drastycznego pogorszenia warunków mikroklimatycznych w granicach przedmiotowego obszaru, wymienić należy również zapis ustalający lokalizację stref ogrodów (wskazanych na rysunku planu), w obrębie których zakazuje się lokalizacji budynków oraz stanowisk postojowych dla samochodów. Utrzymanie wolnego od zabudowy pasa terenów, zagospodarowanego w znacznej mierze zielenią porastającą brzegi przepływającego tędy rowu melioracyjnego⁷⁴, sprzyjać będzie zachowaniu możliwości swobodnego przemieszczania się mas powietrza oraz przewietrzania terenów zlokalizowanych w granicach obszaru opracowania. W tym miejscu należy zauważyć, iż na ograniczenie zmian w lokalnym mikroklimacie służyć będzie także utrzymanie przepływającego przez obszar opracowania rowu melioracyjnego jako otwartego⁷⁵ – jego obecność (wraz z towarzyszącą zielenią wysoką) ma wpływ na kształtowanie lokalnych warunków m.in. w zakresie wilgotności powietrza i temperatury.

Wśród najważniejszych zapisów projektu mpzp, których realizacja będzie wpływać długofalowo na ograniczenie zmian w zakresie kształtowanie lokalnego klimatu, wymienić należy również wykluczenie możliwości stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe w indywidualnych systemach grzewczych (dopuszczonych zgodnie z ustaleniami planu). Egzekwowanie tego zapisu wpłynie w sposób bezpośredni na wyeliminowanie możliwości pojawienia się na obszarze projektu planu nowych źródeł emisji niskiej, których funkcjonowanie mogłoby skutkować wzrostem emisji zanieczyszczeń powietrza (szczególnie w zakresie emisji pyłów), a tym samym w sposób pośredni niekorzystnie oddziaływać negatywnie na kształtowanie lokalnego klimatu.

⁷² których powierzchnia stanowi ponad 80% powierzchni całkowitej obszaru objętego projektem planu

⁷³ w przypadku terenu **US** minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej jest wyższy i wynosi nie mniej niż 60% powierzchni terenu

⁷⁴ strefy ogrodów wskazane zostały również w centralnych częściach terenów **3MN** i **4MN**

⁷⁵ w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu na terenach **2MN**, **5MN** i **US** (na terenie **2KDW** lokalizacja przepustu gwarantującego zachowanie ciągłości rowu)

Wagę tego rodzaju ustaleń należy pokreślić szczególnie w kontekście występowania na terenie całego miasta przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń niektórych zanieczyszczeń (głównie pyłu PM10).

Reasumując, realizacja zapisów projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu skutkować będzie zmianą warunków mikroklimatycznych w obrębie znacznej części terenów, dla których wskazuje się możliwość realizacji projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Skala prognozowanych zjawisk nie powinna jednak wpłynąć w sposób drastyczny na zmianę dotychczasowych warunków mikroklimatycznych w granicach całego analizowanego obszaru – pod warunkiem respektowania ustaleń projektu mpzp oraz przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

6.12. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Na obszarze projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu nie stwierdzono występowania zabytków w rozumieniu zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Z uwagi na powyższe, nie przewiduje się wystąpienia jakichkolwiek negatywnych oddziaływań w tym zakresie.

6.13. Oddziaływanie na dobra materialne

Prognozuje się, iż realizacja ustaleń mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu nie będzie stanowić przyczyny wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na dobra materialne, zlokalizowane zarówno w granicach, jak i w bliskim sąsiedztwie obszaru opracowania. Realizacja nowych inwestycji, obejmujących przede wszystkim lokalizację projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (głównie na terenach **2-7MN**), której towarzyszyć będzie realizacja nowych dróg (**3-5KDW**, częściowo **2KDW**) oraz elementów sieci infrastruktury technicznej, przyczyni się natomiast do wzrostu ilości dóbr materialnych w granicach przedmiotowego obszaru.

Zakładając, że nowe zainwestowanie charakteryzować się będzie wysokimi walorami estetycznymi, wpisującymi się w dotychczasowy sposób użytkowania i funkcjonowania terenów zlokalizowanych w tej części miasta, jego realizacja będzie w pozytywny sposób wpływać również na otoczenie omawianego obszaru. Utrzymaniu (lub niekiedy podniesieniu) wartości funkcjonującej tu zabudowy sprzyjać może również wprowadzenie szczegółowych ustaleń w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, jak również wprowadzenie szczegółowych ustaleń odnoszących się do docelowego sposobu zagospodarowania wskazanych na rysunku stref ogrodów oraz wyznaczonego terenu sportu i rekreacji (**US**).

Na etapie realizacji poszczególnych inwestycji spodziewać się można natomiast ograniczonych czasowo i przestrzennie oddziaływań na istniejące na obszarze opracowania dobra materialne. Ze względu na skalę oraz charakter projektowanych inwestycji przewiduje się jednak, że nie będzie to oddziaływanie znaczące, wpływające na kształtowanie zasobów dóbr materialnych w granicach obszaru objętego granicami projektu mpzp.

6.14. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, na obszarze objętym granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu nie występują zasoby przyrodnicze objęte ochroną prawną w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego. Na analizowanym obszarze nie stwierdzono również występowania pomników przyrody. Stąd też nie zaistniała konieczność wprowadzenia do projektu mpzp zapisów odnoszących się do konieczności ochrony tego rodzaju terenów.

Wśród obszarów podlegających ochronie prawnej, znajdujących się w najmniejszej odległości od analizowanego obszaru, wspomnieć należy tereny Fortu II i Fortu IIa współtworzących Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005 (obiekty te zlokalizowane są w odległości ok. 5 km od granic obszaru projektu mpzp), obejmującego pierścień poznańskich fortów (18 fortów głównych i pośrednich), Cytadelę oraz trzy schrony na Sołacz⁷⁶. Analizując

⁷⁶ powołany w celu ochrony unikatowych miejsc zimowania nietoperzy, w tym gatunków wskazanych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej

prognozowany wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu na obszary Natura 2000, uwzględniono przede wszystkim możliwość wystąpienia czynników wpływających negatywnie na przedmiot ochrony oraz integralność obszarów włączonych do sieci Natura 2000, zlokalizowanych w najmniejszej odległości od granic obszaru projektu planu.

Wśród potencjalnych zagrożeń dla utrzymania zimowisk nietoperzy, dla ochrony których powołano obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Fortyfikacja w Poznaniu” PLH300005 (w skład którego wchodzi wspomniane powyżej forty), wymienia się zmiany mikroklimatu w obrębie miejsc hibernacji oraz płoszenie zwierząt w okresie zimowym, a więc działania odnoszące się bezpośrednio do samych obiektów stanowiących miejsca hibernacji nietoperzy. Uwzględniając charakter czynników jakie mogą wpływać w sposób niekorzystny na utrzymanie miejsc hibernacji nietoperzy należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń analizowanego w prognozie projektu mpzp nie będzie stanowiła potencjalnej przyczyny wystąpienia jakichkolwiek oddziaływań na przedmiot ochrony obszaru PLH300005 „Fortyfikacja w Poznaniu”. Czynnikiem wpływającym w sposób najbardziej znaczący na wyeliminowanie ryzyka wystąpienia oddziaływań jest w tym przypadku znaczna odległość od obszarów podlegających ochronie, jak również brak występowania terenów obejmujących powierzchnie o najwyższym znaczeniu w kontekście kształtowania systemu przyrodniczego całego miasta (w granicach obszaru objętego projektem planu funkcjonują antropogenicznie przekształcone tereny użytkowane rolniczo oraz tereny zabudowy).

Wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na tereny o wyjątkowych walorach przyrodniczych nie przewiduje się również w kontekście obszaru użytku ekologicznego „Darzybór”, którego granice przebiegają w odległości ok. 950 m od granic obszaru objętego projektem mpzp. Prognozuje się, iż realizacja na obszarze projektu mpzp nowych inwestycji budowlanych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych nie będzie stanowiła zagrożenia dla ochrony fragmentów borów mieszanych oraz roślinności łąkowej, występującej w granicach użytku ekologicznego „Darzybór” – przede wszystkim z uwagi na oddalenie terenów podlegających ochronie, jak również z uwagi na stosunkowo niewielką intensywność projektowanej zabudowy. Należy jednocześnie zauważyć, iż tereny zlokalizowane w najbliższej odległości od terenów wspomnianego użytku ekologicznego to tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zlokalizowanej w rejonie ul. Na Dołku.

Reasumując, z uwagi na znaczne oddalenie od obszarów podlegających ochronie, jak również dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów w granicach obszaru projektu mpzp (tereny użytkowane rolniczo, brak siedlisk szczególnie cennych i rzadkich), nie przewiduje się wystąpienia istotnych, negatywnych oddziaływań na obszary podlegające ochronie (w tym obszary Natura 2000), stanowiących konsekwencją realizacji zapisów analizowanego projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu.

6.15. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki realizacji postanowień planu podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym m.in. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁷⁷ przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny, **Prezydent Miasta Poznania**, pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego,

⁷⁷ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska

prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, a także pomiary poziomów hałasu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze, będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach⁷⁸, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska. Z uwagi na różnorodność zagadnień dotyczących metody i wymogów jakie wskazane są w przypadku prowadzenia monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, w niniejszym opracowaniu nie przytoczono ich brzmienia.

Proponuje się, iż w celu szczegółowego określenia wpływu realizacji ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu najbardziej korzystne byłoby prowadzenie badań monitorujących stan poszczególnych komponentów środowiska raz w roku. Należy jednocześnie zauważyć, iż zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu powinien być dostosowany do stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń projektu mpzp, dotyczących lokalizacji nowych inwestycji (budowlanych, infrastrukturalnych itd.). W przypadku analizowanego obszaru projektu mpzp szczególnie ważne będzie monitorowanie jakości powietrza atmosferycznego oraz jakości wód podziemnych.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość rozważania różnego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w granicach projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu została znacząco ograniczona poprzez zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, określające wiodący i uzupełniający kierunek zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów.

Z uwagi na powyższe, w trakcie prowadzonych prac planistycznych nad sporządzeniem projektu planu miejscowego nie rozpatrywano rozwiązań przestrzennych odbiegających w sposób istotny od zaproponowanych ostatecznie w projekcie mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu. Niemniej, podczas prowadzonych prac planistycznych rozpatrywano rozwiązania alternatywne w zakresie sposobu wyznaczenia poszczególnych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** (różne koncepcje przestrzennego układu zabudowy), a co za tym idzie różnego przebiegu projektowanych dróg wewnętrznych **KDW**, niezbędnych dla właściwej obsługi komunikacyjnej obszaru opracowania. Wspomnieć należy również iż rozważano także różne rozwiązania w zakresie wyznaczenia w centralnej części omawianego obszaru terenu zieleni urządzonej **ZP** – na osi przepływającego przez analizowany obszar rowu melioracyjnego. Ostatecznie zrezygnowano z wyznaczenia terenu zieleni urządzonej, wskazując w części centralnej teren sportu i rekreacji **US**, dla którego ustalono wysoki minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz dopuszczono możliwość lokalizacji zbiornika retencyjnego.

9. WNIOSKI I STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu. Projekt planu sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XVII/191/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 29 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu.

⁷⁸ w tym m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2011 Nr 258, poz. 1550), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 Nr 288 poz.1697)

Granica przedmiotowego projektu planu obejmuje tereny zlokalizowane w południowej części miasta Poznania, ograniczone ul. Gościnną (od północy), ul. Na Dołku (od północnego-wschodu) oraz ul. Popularną (od zachodu). Powierzchnia obszaru objętego sporządzeniem planu miejscowego wynosi ok. 12,11 ha.

Analizowany obszar obejmuje przede wszystkim tereny użytkowane rolniczo (funkcjonujące w części centralnej i zachodniej pola uprawne), rozcięte przez przepływający tędy rów melioracyjny, którego brzegi porasta spontanicznie pojawiająca się roślinność (w tym nieliczne drzewa i krzewy). Zabudowa w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu reprezentowana jest przez zabudowę mieszkaniową jednorodziną funkcjonującą w rejonie ul. Na Dołku (zrealizowaną jako budynki wolno stojące lub bliźniacze). Obsługę komunikacyjną w granicach analizowanego obszaru zapewniają ul. Gościnną (w granicach obszaru projektu mpzp pozostaje jedynie fragment pasa drogowego), ul. Na Dołku (poza granicami projektu mpzp), ul. Popularna (poza granicami projektu mpzp), a także drogi wewnętrzne obsługujące funkcjonującą tu zabudowę (drogi o nawierzchni gruntowej). Sieci infrastruktury technicznej reprezentowane są na omawianym obszarze przede wszystkim przez napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia (przebiegające przez centralną i zachodnią część obszaru projektu planu). Część terenów posiada także dostęp do sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej.

W granicach obszaru opracowania elementy dziedzictwa kulturowego reprezentowane są przez udokumentowane stanowiska archeologiczne o dużej wartości poznawczej AZP 53-28/58 stan.78 – osadnictwo neolityczne kultura pucharów lejkowatych oraz AZP 54-28/147.

Przedmiotowy obszar charakteryzuje się pewnym zróżnicowaniem w zakresie stopnia przekształcenia poszczególnych komponentów środowiska, wynikającym z dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów. Skala przekształceń powierzchni ziemi i warunków gruntowo-wodnych jest znacznie większa w przypadku terenów zabudowy (skupionej w sąsiedztwie ul. Na Dołku). Pozostałe tereny, funkcjonujące obecnie jako pola uprawne, również charakteryzują się znacznym stopniem antropogenicznego przekształcenia, niemniej, skala tych przekształceń jest mniejsza niż w przypadku terenów zabudowanych.

Obszar objęty granicami projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu charakteryzuje się nieznacznym zróżnicowaniem w zakresie rzeźby terenu (rzędne terenu wynoszą od 71 do 87 m n.p.m. W zakresie charakterystyki budowy geologicznej analizowany obszar charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez mułki, piaski i ropy zastoiskowe (miejscami rzeczne), gliny zwałowe oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe poziomu sandrowego starszego. Utwory trzeciorzędowe reprezentowane są przez plicieńskie ropy i mułki (miejscami piaski) oraz występujące pod nimi mioceńskie piaski, mułki, ropy i węgiel organiczny. Warunki budowlane, jakie panują na obszarze objętym granicami projektu mpzp, są zróżnicowane w niewielkim stopniu. Na przeważającej części analizowanego obszaru warunki budowlane określa się jako mało korzystne, z uwagi na występowanie gruntów słabonośnych lub nośnych przy jednoczesnym występowaniu wody podziemnej do głębokości 2 m p. p. t. W granicach obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci udokumentowanych zasobów złóż. Gleby w granicach obszaru opracowania reprezentowane są przede wszystkim przez czarne ziemie właściwe (należące do kompleksu żytniego bardzo dobrego) oraz występujące w części zachodniej gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne (należące do kompleksu żytniego słabego). Z uwagi na przynależność do klas bonitacyjnych, na obszarze projektu mpzp występują gleby zaliczane do klasy IIIb oraz IVa.

Przez tereny analizowanego obszaru przepływa rów melioracyjny, któremu towarzyszy pas zieleni wysokiej (drzewa i krzewy). Jednocześnie cały obszar projektu planu położony jest w zasięgu zlewni jednolitej części wód Kopel do Głuszynki (kod PLRW600016185747). Wody podziemne reprezentowane są przez wody gruntowe (występujące na głębokości ok. 1 m p.p.t.) oraz wody czwartorzędowego poziomu Wielkopolskiej Doliny Kopalnej. Cały analizowany obszar znajduje się w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) – czwartorzędowego GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska oraz trzeciorzędowego GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno.

Szata roślinna reprezentowana jest przede wszystkim przez roślinność występującą w obrębie terenów użytkowanych rolniczo (monokultury roślin uprawnych, towarzysząca im roślinność segetalna), roślinność wprowadzaną w obrębie przydomowych ogrodów, jak i występującą spontanicznie roślinność porastającą tereny obecnie nieużytkowane. Nie stwierdzono występowania zbiorowisk roślinnych o wyjątkowych walorach przyrodniczych oraz wysokim stopniu naturalności. Podobny charakter ma tutejsza fauna, charakteryzująca się obecnością gatunków związanych z terenami antropogenicznie przekształconymi (w tym z otwartymi terenami użytkowymi

rolniczo), przystosowanymi do życia w bezpośrednim sąsiedztwie człowieka. Na jej większą różnorodność wpływa natomiast sąsiedztwo z terenami wschodniego klina zieleni.

Stan jakości powietrza atmosferycznego na obszarze mpzp określono na podstawie jakości powietrza na terenie strefy aglomeracja poznańska⁷⁹, a jakość wód podziemnych na podstawie wyników analizy jakości wód w obrębie JCWPd nr 60. Dla oceny jakości wód powierzchniowych wykorzystano informacje dla całej jednolitej części wód powierzchniowych Kopel do Głuszynki (kod PLRW600016185747). Warunki akustyczne w granicach obszaru projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnnej” w Poznaniu określono jako bardzo korzystne dla zamieszkiwania ludzi w tym obszarze.

Na obszarze projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnnej” w Poznaniu zidentyfikowano występowanie problemów ochrony środowiska związanych przede wszystkim z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym (notowanych na terenie całego miasta). W przypadku analizowanego obszaru nie stwierdzono natomiast istotnych problemów ochrony środowiska wynikających z występowania obszarów podlegających ochronie prawnej, czy też związanych z brakiem dostępu do sieci infrastruktury technicznej.

Do sporządzenia projektu planu miejscowego przystąpiono z uwagi na wnioski osób fizycznych, wnoszących o zmianę obowiązującego mpzp⁸⁰ w celu umożliwienia lokalizacji na przedmiotowym obszarze zabudowy mieszkaniowej. Uwzględniając wspomniane wnioski, rozpoczęto prace nad sporządzeniem nowego mpzp, który pozwoli na uzupełnienie zabudową powstałego wcześniej kwartału zabudowy mieszkaniowej, określenie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, zdefiniowanie układu komunikacyjnego i sieci infrastruktury technicznej (zgodnie z aktualnymi kierunkami polityki przestrzennej zawartymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego).

W zakresie przeznaczenia terenów zlokalizowanych w granicach przedmiotowego obszaru, w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejon ulicy Gościnnej” w Poznaniu wyznaczono: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**1-7MN**), teren sportu i rekreacji (**US**), teren infrastruktury technicznej – kanalizacji (**K**), teren infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (**E**) oraz tereny dróg wewnętrznych (**1-5KDW**) i teren drogi wewnętrznej pieszo-rowerowej (**KDWxr**). Przedmiotowy projekt planu utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenów obecnie zainwestowanych (tereny **1MN** i częściowo **2MN**, zlokalizowane w części wschodniej), określając jednocześnie w sposób szczegółowy możliwość docelowego zagospodarowania i użytkowania terenów dotychczas niezainwestowanych, obejmujących użytkowane rolniczo powierzchnie zlokalizowane w części centralnej i zachodniej. Zgodnie z założeniami analizowanego projektu planu, możliwe będzie zrealizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (o dość ekstensywnym charakterze), dla obsługi której zaprojektowano sieć dróg wewnętrznych. W środkowej części analizowanego obszaru wyznaczono również teren o funkcji sportowo-rekreacyjnej. W docelowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów uwzględniono także przepływający przez omawiany obszar rów melioracyjny, w sąsiedztwie którego wyznaczono strefy lokalizacji ogrodów (wskazane również na terenach **3MN** i **4MN**).

Z uwagi na charakter i skalę inwestycji, których realizację dopuszczają ustalenia przedmiotowego projektu mpzp, przewiduje się, że zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów dotyczyć będą przede wszystkim terenów użytkowanych obecnie rolniczo (a więc terenów niezabudowanych), a przeznaczonych zgodnie z ustaleniami projektu mpzp pod lokalizację projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN**) oraz towarzyszących jej dróg wewnętrznych (**KDW**). Wprowadzenie nowej zabudowy (głównie na terenach **3-7MN**) oraz zrealizowanie nowych inwestycji w zakresie lokalnego układu drogowego (oraz sieci infrastruktury technicznej, związane będzie z występowaniem negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi, lokalne warunki gruntowo-wodne, szatę roślinną, zwierzęta, krajobraz oraz lokalne warunki mikroklimatyczne.

W celu ograniczenia skali prognozowanych, negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, jakie mogą wystąpić w konsekwencji realizacji projektowanych inwestycji budowlanych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych, do projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnnej” w Poznaniu wprowadzono szereg zapisów, których realizacja pozwoli na ograniczenie w maksymalnym możliwym stopniu prognozowanych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji ustaleń dotyczących lokalizacji projektowanych

⁷⁹ w obrębie której notowane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu

⁸⁰ na przedmiotowym obszarze obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Wschodni klin zieleni C” w Poznaniu

inwestycji. W tym zakresie, w projekcie określono m.in. maksymalne powierzchnie zabudowy oraz minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej, jakie muszą być zachowane w obrębie działek budowlanych (przede wszystkim w granicach terenów **1-7MN**). Wśród najbardziej istotnych – z punktu widzenia ograniczenia ryzyka wystąpienia ewentualnych niekorzystnych zmian w środowisku – zapisów wskazać należy natomiast szereg ustaleń projektu mpzp w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, czy też zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej. Do najważniejszych z nich należą zapisy ustalające:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- w strefie rowu melioracji wodnych wskazanej na rysunku planu (na terenach **2MN**, **5MN** i **US**) zachowanie rowu jako otwartego, a na terenie **2KDW** lokalizację przepustu gwarantującego zachowanie ciągłości rowu,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów **MN** do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania na działce budowlanej lub na terenie **US**, w przypadku lokalizacji na nim zbiornika retencyjnego,
- na terenach **KDW**, **KDWxr**, **E** i **K** zagospodarowanie wód opadowych o roztopowych na terenie, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do sieci kanalizacji deszczowej,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenu **KD-D** do sieci kanalizacji deszczowej lub do rowu, w tym zlokalizowanego w ul. Gościnniej poza planem,
- na terenie **US** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie,
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe,
- na terenach **MN** zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Zakres wprowadzonych do projektu mpzp zapisów dotyczących ochrony poszczególnych elementów środowiska uznaje się za właściwy i wystarczający. Należy jednak zaznaczyć, iż warunkiem zachowania dotychczasowego stanu i prawidłowego funkcjonowania środowiska w obrębie terenów zlokalizowanych w granicach omawianego obszaru, będzie precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń projektu mpzp i restrykcyjne przestrzeganie przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z obowiązujących przepisów prawa, zwłaszcza w zakresie ochrony jakości powietrza, prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony przed hałasem.

Należy podkreślić, że zapisy projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu uwzględniają – w możliwie maksymalny sposób – cele ochrony środowiska ustalone na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, w tym w szczególności cele wskazane w Strategii Rozwoju Kraju 2020, Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020), Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku oraz Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Ustalenia projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu uwzględniają jednocześnie ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”, określającego kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta.

Reasumując, w wyniku przeprowadzonej analizy, uwzględniającej obecny stan i charakter poszczególnych komponentów środowiska w granicach przedmiotowego obszaru, a także skalę oddziaływań związanych z realizacją inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych, stwierdzono, iż pełna i docelowa realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp „Rejon ulicy Gościnniej” w Poznaniu będzie stanowiła przyczynę pojawienia się oddziaływań mających negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska. Należy natomiast podkreślić, że respektowanie wprowadzonych do projektu mpzp ustaleń określających wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy, jak również ustaleń określających zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, pozwoli na zminimalizowanie skali prognozowanych zjawisk.